

อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

เรียน ท่านผู้พิพากษา ท่านผู้พิพากษาสมทบ และบุคลากรของ
ศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร

ตามที่คณะกรรมการปรับปรุงแก้ไขคู่มือปฏิบัติราชการของตุลาการส่วนวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว (ชุดย่อย) ดำเนินการยกร่างคู่มือฯ หมวด ๓ กระบวนการพิจารณาคดีอาญา ส่วนที่ ๑ (การตรวจสอบการจับกุม) ถึง ส่วนที่ ๕ (การพิจารณา) ซึ่งศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ได้นำลงเว็บไซต์เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติราชการคดีไปแล้ว นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการฯ ดำเนินการยกร่างคู่มือฯ ในส่วนที่ต่อเนื่องแล้ว กล่าวคือ

หมวด ๓ กระบวนการพิจารณาคดีอาญา

ส่วนที่ ๖ การพิพากษา

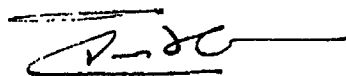
ส่วนที่ ๗ การโอนคดี

ส่วนที่ ๘ การพิจารณาคดีหลังมีคำพิพากษาแล้ว

ส่วนที่ ๙ การพิจารณากรณีจำเลยหลบหนี

ร่างคู่มือฯ ดังกล่าวจะต้องเข้าสู่การพิจารณาจากคณะกรรมการปรับปรุงแก้ไขคู่มือปฏิบัติราชการของตุลาการ (ชุดใหญ่) อีกครั้งหนึ่ง แต่เพื่อให้ศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร มีแนวทางปฏิบัติราชการคดีไปพลางก่อน จึงได้นำร่างคู่มือฯ ส่วนที่พิจารณาเสร็จแล้วนั้นเผยแพร่ให้ทราบทั่วกันตามที่แนบท้ายสารฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติราชการไปพลางจนกว่าจะมีการประกาศใช้
อย่างเป็นทางการ

(ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.จิรนิติ หะวานนท์)
อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

๓ ตุลาคม ๒๕๕๕

ส่วนที่ ๖

การพิพากษา

๑. หลักเกณฑ์การพิพากษา

การพิพากษาคดีอาญาที่เด็กหรือเยาวชนเป็นจำเลย มีหลักเกณฑ์ทั่วไปเช่นเดียวกับคดีอาญาธรรมดา แต่มีบทบัญญัติพิเศษเพื่อประโยชน์ของเด็กและเยาวชนเพิ่มขึ้นในประการที่สำคัญคือ

(๑) ในการพิจารณาพิพากษาคดีศาลต้องคำนึงถึงสวัสดิภาพและอนาคตของเด็กหรือเยาวชน ซึ่งควรจะได้รับการศึกษาอบรม สั่งสอนและสงเคราะห์ให้กลับตัวเป็นพลเมืองดียิ่งกว่าการที่จะลงโทษ (พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๑๕)

(๒) ในการพิพากษาคดีศาลต้องคำนึงถึงบุคลิกลักษณะ สภาพร่างกาย และสภาพจิตใจของเด็กและเยาวชนซึ่งแตกต่างกันเป็นบุคคล ๆ ไป และลงโทษหรือเปลี่ยนโทษ หรือใช้วิธีการสำหรับเด็กหรือเยาวชนให้เหมาะสมกับเด็กหรือเยาวชนและพฤติการณ์เฉพาะเรื่อง แม้ว่าจะได้กระทำความผิดร่วมกันก็ตาม (พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๑๕)

(๓) ในกรณีที่ศาลกำหนดโทษจำเลยแล้วศาลมีอำนาจใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน แทนการลงโทษอาญา หรือวิธีการเพื่อความปลอดภัยได้ เช่น เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นการส่งตัวไปควบคุมเพื่อฝึกอบรมยังศูนย์ฝึกและอบรม สถานศึกษา สถานฝึกและอบรม สถานแนะนำทางจิต หรือสถานที่อื่นที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายและศาลเห็นสมควรได้ ซึ่งอาจกำหนดระยะเวลาการฝึกอบรมขั้นต่ำและขั้นสูงไว้ด้วยก็ได้ (พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๔๒) โดยคำนึงถึงอายุของจำเลยให้รับกับระยะเวลาการฝึกอบรม

ในกรณีที่ศาลพิจารณาความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งคดีแล้วเห็นควรควบคุมตัวเด็กหรือเยาวชนต่อไปหลังจากที่มีอายุครบ ๒๔ ปี บริบูรณ์แล้ว ให้ศาลระบุในคำพิพากษาให้ส่งตัวไปจำคุกไว้ในเรือนจำโดยกำหนดระยะเวลาจำคุกให้ชัดเจน (พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๔๒ วรรคสอง)

ข้อสังเกต

หากศาลชั้นต้นไม่ระบุไว้ในคำพิพากษา ถ้าศาลสูงมีคำพิพากษาหลังจากที่จำเลยมีอายุครบ ๒๔ ปี บริบูรณ์แล้ว อาจจะไม่สามารถบังคับโทษได้

(๔) ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนต้องโทษปรับและไม่ชำระค่าปรับ ศาลจะสั่งกักขังแทนค่าปรับไม่ได้ แต่ให้ส่งตัวไปควบคุมเพื่อฝึกอบรมในศูนย์ฝึกและอบรมฯ ตามเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่เกิน ๑ ปี (พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง)

ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนต้องโทษปรับ (ไม่เกิน ๘๐,๐๐๐ บาท) ไม่มีเงินชำระค่าปรับ เด็กหรือเยาวชนอาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ แทนค่าปรับ (พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๔๕ วรรคสอง)

ในกรณีที่มีการชำระค่าปรับ หากเด็กหรือเยาวชนได้ถูกควบคุมตัวมาบ้างแล้ว ให้คิดหักระยะเวลาที่ถูกควบคุมตัวออกจากค่าปรับที่จะต้องชำระในอัตรา ๒๐๐ บาท ต่อวัน (พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๔๕ วรรคสาม)

ข้อสังเกต

(ก) กรณีไม่ชำระค่าปรับ การกำหนดระยะเวลาส่งจำเลยไปฝึกอบรมแทนค่าปรับ ตามมาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง มิได้กำหนดให้คิดในอัตราวันละ ๒๐๐ บาท ให้ศาลกำหนดเวลาฝึกอบรมได้ตามที่เห็นสมควรแต่ต้องไม่เกิน ๑ ปี

(ข) กรณีเด็กหรือเยาวชนถูกควบคุมตัวมาบ้างแล้วและมีการชำระค่าปรับ ให้คิดหักวันถูกควบคุมออกจากค่าปรับในอัตราวันละ ๒๐๐ บาท ตามมาตรา ๑๔๕ วรรคสาม

(ค) กรณีเด็กหรือเยาวชนถูกควบคุมตัวมาบ้างแล้ว และไม่ชำระค่าปรับ การคิดหักวันควบคุมจะต้องคิดตามข้อ (ก)

(ง) กรณีเด็กหรือเยาวชนถูกควบคุมตัวเพื่อฝึกอบรมจนอายุครบ ๒๔ ปีบริบูรณ์แล้ว ยังไม่ชำระค่าปรับ สามารถรอลงโทษปรับได้ตามมาตรา ๑๔๔ (๒)

(๕) ในกรณีที่ศาลพิพากษาลงโทษหรือใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน ให้ศาลหักวันที่จำเลยอยู่ในความควบคุมของสถานพินิจฯ หรือเรือนจำ หรือสถานที่อื่นใดที่ได้รับการมอบหมายให้ควบคุมตัวเด็กหรือเยาวชนระหว่างสอบสวนหรือพิจารณาคดี รวมทั้งหักวันที่ศาลสั่งให้เด็กหรือเยาวชนเข้าตรวจร่างกายหรือสภาพจิต หรือรับการรักษาพยาบาล หรือแก้ไข บำบัด หรือฟื้นฟูใน

สถานพยาบาล หรือศาลกำหนดเงื่อนไขระหว่างปล่อยชั่วคราว (พ.ร.บ. ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๓ วรรคสี่, ๘๓)

ข้อสังเกต การหักจำนวนวันที่เด็กหรือเยาวชนอยู่ในเงื่อนไขการรักษาแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู หรือรับคำปรึกษาแนะนำ กระทำได้เฉพาะกรณีเงื่อนไขดังกล่าวกำหนดให้จำกัดเสรีภาพทำนองเดียวกับการควบคุมเด็กหรือเยาวชนตามมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง

(๖) ศาลมีอำนาจรอกำหนดโทษ หรือรอกำหนดโทษจำเลยได้ แม้ว่าโทษดังกล่าวจะไม่ใช่โทษจำคุก เช่น โทษปรับหรือจำเลยจะเคยรับโทษจำคุกมาก่อนหรือแม้ศาลจะกำหนดโทษจำคุกเกินกว่า ๑ ปี ก็ตาม (พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๔๔)

(๗) ในกรณีที่ศาลพิพากษาปล่อยตัวจำเลยไป ถ้าศาลเห็นว่า จำเลยมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด หรืออยู่ในสภาพแวดล้อม หรือสถานที่อันอาจชักนำไปให้กระทำผิด และเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพของจำเลยศาลจะกล่าวตักเตือนรวมทั้งผู้ปกครอง และศาลมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติของเด็กหรือเยาวชนนั้นด้วยก็ได้ (พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๓๘)

เงื่อนไขตามมาตรา ๑๓๘ ต้องมีกำหนดระยะเวลาไม่เกิน ๑ ปีและไม่เกินกว่าเด็กหรือเยาวชนมีอายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์

(๘) ในกรณีที่ศาลเห็นว่าตามพฤติการณ์แห่งคดียังไม่สมควรจะมีคำพิพากษา หรือบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่จำเลยอาศัยอยู่ด้วยร้องขอ เมื่อศาลสอบถามผู้เสียหายแล้ว ศาลจะมีคำสั่งให้ปล่อยตัวจำเลยชั่วคราวโดยกำหนดเงื่อนไข เช่น ให้จำเลยไปรายงานตัว เข้ารับการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู รับคำปรึกษาแนะนำ เข้าร่วมกิจกรรมฯ หรือใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย ภายในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินกว่าจำเลยนั้นมีอายุครบ ๒๔ ปีบริบูรณ์ (พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๓๒ วรรคหนึ่ง) หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการสั่งให้เป็นไปตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกา (พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๓๒ วรรคสาม)

เมื่อจำเลยได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขและภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด แล้ว ให้ศาลสั่งยุติคดี โดยไม่ต้องมีคำพิพากษาเกี่ยวกับการกระทำผิดของจำเลย เว้นแต่คำสั่งเกี่ยวกับของกลาง และให้ถือว่าสิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับ ถ้าจำเลยผิดเงื่อนไขให้ศาลยกคดีขึ้นพิจารณาพิพากษาต่อไป (พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๓๓)

ข้อสังเกต เงื่อนไขที่ศาลกำหนดตามมาตรา ๑๓๒ วรรคหนึ่ง รวมถึงกรณีการประชุมจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู

(๘) ในกรณีที่ศาลเห็นว่าจำเลยไม่สมควรใช้วิธีการตามพ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๓๒ วรรคหนึ่ง ศาลจะส่งตัวจำเลยไปยังสถานพินิจหรือสถานอื่นที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายและตามที่ศาลเห็นสมควรที่ยินยอมรับตัวจำเลยไว้ดูแลชั่วคราวหรือจะให้ใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนไปพลางก่อนก็ได้ แต่ต้องไม่เกินกว่าจำเลยนั้นมีอายุครบ ๒๔ ปีบริบูรณ์ (พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๓๒ วรรคสอง)

ข้อสังเกต การส่งตัวจำเลยไปยังสถานพินิจหรือสถานอื่นตามมาตรา ๑๓๒ วรรคสอง หากศาลกำหนดเงื่อนไขเช่นเดียวกับตามมาตรา ๑๓๒ วรรคหนึ่งด้วย เมื่อจำเลยปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนดแล้ว ศาลส่งยุติคดี ตามมาตรา ๑๓๓

(๑๐) ในคดีที่เด็กหรือเยาวชนต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา ซึ่งมีอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกเกินสามปี หรือปรับเกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้อำนวยการสถานพินิจฯ ต้องรายงานแสดงความคิดเห็นถึงสาเหตุแห่งการกระทำความผิดของจำเลยทุกเรื่อง แม้จำเลยจะให้การปฏิเสธว่าไม่ได้กระทำความผิดก็ตาม (ฎีกาที่ ๓๑๖/๒๔๕๖) และศาลจะพิพากษาลงโทษหรือใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนได้ต่อเมื่อได้รับทราบรายงานและความคิดเห็นจากผู้อำนวยการสถานพินิจฯ แล้ว (พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๓๑)

ข้อสังเกต ศาลควรพิเคราะห์รายงานและความคิดเห็นเกี่ยวกับการลงโทษ หรือการใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนของผู้อำนวยการสถานพินิจตามมาตรา ๘๒ (๒) ประกอบการพิจารณาพิพากษา

๒. ตัวอย่างคำพิพากษาแบบต่าง ๆ

๒.๑ รอกการกำหนดโทษคดีทั่วไป

โจทก์ฟ้อง จำเลยให้การรับสารภาพ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า.....(ย่อฟ้อง)

พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตาม.....[ระบุกฎหมายและบทมาตราพร้อมทั้งวรรค(ถ้ามี)]ขณะกระทำความผิดจำเลยอายุ ๑๗ ปีเศษ พิเคราะห์รายงานของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.....แล้วเห็นว่า ความประพฤติโดยทั่วไปของจำเลยยังไม่มีอะไรเสียหาย จำเลยยังเป็นนักศึกษาเพิ่งกระทำความผิดคดีนี้เป็นครั้งแรก และถูกควบคุมตัวมาระยะหนึ่งแล้วคงพอทำให้

จำเลยรู้สึกในการกระทำผิดบ้าง นอกจากนั้นผู้ปกครองจำเลยยังรักใคร่ห่วงใยและประสงค์ที่จะรับตัวจำเลยกลับไปอบรมดูแลเอง และจะส่งเสริมให้จำเลยศึกษาเล่าเรียนต่อไปตามเดิม จึงเห็นควรให้โอกาสจำเลยกลับตัวเป็นคนดีสักครั้ง อาศัยอำนาจตาม ป.อ. มาตรา ๕๖ จึงให้รอกำหนดโทษจำเลยไว้มีกำหนด.....ปี และให้คุมความประพฤติของจำเลยไว้ภายในเวลาดังกล่าว โดยกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติของจำเลย ดังนี้

(๑) ให้จำเลยไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติทุก.....เดือนต่อครั้ง (หากปรากฏตามรายงานสถานพินิจฯ ว่าจำเลยเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษก็วางเงื่อนไขต่อไปว่า ทุกครั้งที่จำเลยไปรายงานตัวให้ตรวจปัสสาวะจำเลย หากพบสารยาเสพติดให้โทษให้รายงานศาล)

(๒) ให้จำเลยตั้งใจศึกษาเล่าเรียน (หากปรากฏตามรายงานสถานพินิจฯ ว่าจำเลยไม่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนขอบรรณิเรียนและผลการเรียนไม่ดี ก็วางเงื่อนไขต่อไปว่าทุกครั้งที่จำเลยไปรายงานตัวให้นำผลการศึกษามาแสดงต่อพนักงานคุมประพฤติด้วย หากผลการเรียนตกต่ำกว่าเดิมให้รายงานศาล) หรือประกอบอาชีพเป็นกิจจะลักษณะ

(๓) ห้ามจำเลยคบหาสมาคมกับบุคคลที่มีความประพฤติไม่ดี ห้ามเที่ยวเตร่ ในเวลา กลางคืนหรือในสถานเริงรมย์ทุกแห่งเว้นแต่จะ ได้รับอนุญาตจากผู้ปกครอง

(๔) ให้จำเลยกระทำกิจกรรมบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์หรือกิจกรรมอื่นใดเพื่อพัฒนาและส่งเสริมความประพฤติของจำเลย (มาตรา ๑๓๘ (๘)) ตามที่พนักงานคุมประพฤติ และจำเลยเห็นสมควร มีกำหนด ..... ชั่วโมงภายในระยะเวลา.....ปี

ให้พนักงานคุมประพฤติสอดส่องและรายงานผลการปฏิบัติตามเงื่อนไขข้างต้นต่อศาล ทุก .... เดือน (ตามมาตรา ๔๗ (๑))

ข้อสังเกต เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ได้มีการโอนงานคุมประพฤติเด็กและเยาวชนจากกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนไปยังกรมคุมประพฤติ

๒.๒ รอกำหนดโทษคดีคนต่างด้าว

พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตาม.....[ระบุนกฎหมายและบทมาตราพร้อมทั้งวรรค (ถ้ามี)] ขณะกระทำความผิดจำเลยอายุ.....ปีเศษ พิเคราะห์แล้วเห็นว่าจำเลยเพิ่งกระทำความผิดคดีนี้เป็นครั้งแรกและถูกควบคุมตัวมาประมาณ ๓ เดือนเศษแล้ว คงพอให้รู้สำนึกในการกระทำความผิดบ้าง จึงเห็นควรให้โอกาสจำเลยกลับตัวเป็นคนดีสักครั้ง อาศัยอำนาจตาม ป.อ. มาตรา ๕๖ ให้รอกำหนดโทษจำเลยไว้มีกำหนด.....ปี ให้เจ้าหน้าที่สถานพินิจและ

คุ้มครองเด็กและเยาวชนฯ นำตัวจำเลยไปมอบให้แก่เจ้าหน้าที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อ
ดำเนินการต่อไป

๒.๓ รอกการลงโทษ

พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตาม..... [ระบุนกฎหมายและบทมาตราพร้อมทั้ง
วรรค (ถ้ามี)] ขณะกระทำความผิด จำเลยอายุ ๑๖ ปีเศษ ลดมาตราส่วนโทษให้จำเลยกึ่งหนึ่งตาม ป.อ.
มาตรา ๘๕ เป็นจำคุกจำเลยมีกำหนด.....ปี.....เดือน และปรับ.....บาท จำเลยให้การรับสารภาพมีเหตุ
บรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตาม ป.อ.มาตรา ๘๘ คงจำคุกจำเลยมีกำหนด...ปี.....เดือน และ
ปรับ.....บาท พิเคราะห์รายงานของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนฯ แล้วเห็นว่า แม้
ความประพฤติโดยทั่วไปของจำเลยจะมีข้อเสียบ้างแต่ก็พอแก้ไขได้ จำเลยเพิ่งกระทำความผิด
คดีนี้เป็นครั้งแรกและถูกควบคุมตัวมาระยะหนึ่งคงพอทำให้จำเลยรู้สำนึกในการกระทำผิดบ้าง
นอกจากนั้นผู้ปกครองก็ยังรักใคร่ห่วงใยในตัวจำเลยและประสงค์จะรับตัวจำเลยกลับไปดูแลเอง
โดยจะหางานเป็นกิจจะลักษณะให้จำเลยทำต่อไป จึงเห็นควรให้โอกาสจำเลยได้กลับตัวเป็นคนดี
สักครั้ง อาศัยอำนาจตาม ป.อ. มาตรา ๕๖ ให้รอกการลงโทษจำคุกจำเลยไว้มีกำหนด..... ปี
และให้คุมความประพฤติของจำเลยไว้ภายในเวลาดังกล่าว โดยกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความ
ประพฤติของจำเลยดังนี้

(๑) ให้จำเลยมารายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติทุก.....เดือนต่อครั้ง
ทุกครั้งที่จำเลยมารายงานตัวให้ตรวจปัสสาวะจำเลย หากพบสารเสพติดให้โทษให้
รายงานศาล

(๒) ให้จำเลยประกอบอาชีพเป็นกิจจะลักษณะ หรือให้จำเลยตั้งใจศึกษาเล่าเรียน
(หากปรากฏตามรายงานสถานพินิจฯ ว่าจำเลยไม่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนชอบหนีเรียนและผลการเรียน
ไม่ดี ก็วางเงื่อนไขต่อไปว่าทุกครั้งที่จำเลยไปรายงานตัวให้นำผลการศึกษามาแสดงต่อพนักงาน
คุมประพฤติด้วย หากผลการเรียนตกต่ำกว่าเดิมให้รายงานศาล)

(๓) ห้ามจำเลยคบหาสมาคมกับบุคคลที่มีความประพฤติไม่ดี ห้ามจำเลยเที่ยวเตร่
ในเวลากลางคืนหรือในสถานเริงรมย์ทุกแห่ง

ให้พนักงานคุมประพฤติสอดส่องและรายงานผลการปฏิบัติตามเงื่อนไขข้างต้นต่อศาล
ทุก .... เดือน (ตามมาตรา ๔๗ (๓))

หากจำเลยไม่ชำระค่าปรับให้ส่งตัวจำเลยไปควบคุมเพื่อฝึกอบรมในศูนย์ฝึกและ
อบรมฯ.....มีกำหนด.....วัน ทั้งนี้โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและ
ครอบครัวฯ มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง

หมายเหตุ หากมีการชำระค่าปรับ ต้องหักระยะเวลาที่ถูกควบคุมตัวออกจากค่าปรับ
ที่จะต้องชำระในอัตราวันละ ๒๐๐ บาท อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและ
ครอบครัวฯ มาตรา ๑๔๕ วรรคสาม

๒.๔ ว่ากล่าวตักเตือนจำเลย วางข้อกำหนดผู้ปกครองและกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความ
ประพฤติของจำเลยตาม ป.อ. มาตรา ๗๔ (๑) (๒) (๓) และมาตรา ๗๕

พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตาม.....[ระบุนกฎหมายและบทมาตราพร้อมทั้ง
วรรค (ถ้ามี)] ขณะกระทำความผิดจำเลยอายุ ๑๕ ปีเศษ พิเคราะห์แล้วเห็นว่า จำเลยยังอยู่ในวัย
ศึกษาเล่าเรียนผลการเรียนยังอยู่ในเกณฑ์ดี ไม่เคยประพฤติตนเสียหายมาก่อน หลังเกิดเหตุ
ผู้ปกครองจำเลยก็ได้ชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายจนไม่คิดว่ากล่าวหาความกับจำเลยอีก
ประกอบกับผู้ปกครองจำเลยยังสามารถดูแลจำเลยได้ และรับรองว่าจะไม่ให้จำเลยไปขั้บรยนต์
อีกจนกว่าจะได้รับใบอนุญาตตามกฎหมาย จึงไม่มีประ โยชน์หรือความจำเป็นใด ๆ ที่จะเอาตัว
จำเลยไว้ฝึกอบรม ดังนั้น เพื่อสวัสดิภาพและอนาคตของจำเลยอาศัยอำนาจตาม ป.อ. มาตรา ๗๔
(๑) (๒) และ (๓) ประกอบ มาตรา ๗๕ จึงว่ากล่าวตักเตือนจำเลยแล้วมอบตัวจำเลยให้ผู้ปกครอง
จำเลยไปดูแล โดยวางข้อกำหนดว่าผู้ปกครองจำเลยต้องระวังมิให้จำเลยก่อเหตุร้ายขึ้นอีก
ภายในเวลา.....ปี มิฉะนั้นผู้ปกครองจำเลยต้องชำระเงินต่อศาลครั้งละไม่เกิน.....บาท
และให้คุมความประพฤติของจำเลยไว้ภายในระยะเวลาดังกล่าว โดยให้กำหนดเงื่อนไขเพื่อ
คุมความประพฤติของจำเลยดังนี้

(ดูตัวอย่างข้างต้น)

หมายเหตุ หากจำเลยบรรลุนิติภาวะแล้วไม่อาจวางข้อกำหนดตาม ป.อ.มาตรา
๗๔ (๒) (๓)

๒.๕ เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นการส่งตัวจำเลยไปควบคุมเพื่อฝึกอบรมตาม พ.ร.บ.

ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๔๒ (๑)

พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตาม.....[ระบุกฎหมายและบทมาตราพร้อมทั้งวรรค (ถ้ามี)]
 ขณะกระทำความผิดจำเลยอายุ ๑๖ ปีเศษ ตม.มาตราส่วนโทษให้จำเลยกึ่งหนึ่งตาม ป.อ. มาตรา ๑๕ เป็นจำคุก
 จำเลยมีกำหนด.....ปี.....เดือน จำเลยให้การรับสารภาพมีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้จำเลยกึ่งหนึ่งตาม ป.อ.
 มาตรา ๑๘ คงจำคุกจำเลยมีกำหนด .....ปี.....เดือน พิเคราะห์รายงานของสถานพินิจและคุ้มครอง
 เด็กและเยาวชน.....แล้ว เห็นว่า แม้จำเลยจะเป็นนักศึกษา ความประพฤติโดยทั่วไป ยังไม่มีอะไร
 เสียหายและเพิ่งกระทำความผิดเป็นครั้งแรกก็ตาม แต่พฤติการณ์ของจำเลยที่ร่วมกับพวกกระทำความผิด
 ด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการ โทรมผู้เสียหาย ซึ่งมีอายุเพียง ๑๒ ปีเช่นนี้นับว่าจำเลยขาดจิตสำนึกที่ดีและไม่
 รู้จักยับยั้งอารมณ์ความใคร่ ทั้งที่จำเลยได้รับการศึกษาเล่าเรียนมามาก และการกระทำของจำเลยนับว่าเป็นภัย
 ต่อสตรีเพศโดยทั่วไป ประกอบกับคดีนี้เป็นคดีอุกฉกรรจ์ที่มีอัตราโทษสูง ดังนั้น จึงเห็นว่าหากจำเลยได้รับ
 การฝึกอบรมเพื่อขัดเกลานิสัยความประพฤติสักระยะหนึ่งแล้วอาจทำให้จำเลยดีขึ้น และจะเป็นประโยชน์
 แก่จำเลยมากกว่าที่จะลงโทษจำคุกจำเลย ทั้งนี้ เพื่อสวัสดิภาพและอนาคตของจำเลยเอง อาศัยอำนาจตาม
 พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ มาตรา ๑๔๒ (๑) จึงให้เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นการ ส่งตัวจำเลย
 ไปควบคุมเพื่อฝึกอบรมยังศูนย์ฝึกและอบรมฯ.....มีกำหนด.....ปี.....เดือน

หมายเหตุ หากศาลใช้ดุลพินิจว่า เมื่อจำเลยอายุครบ ๒๔ ปีบริบูรณ์แล้ว สมควรส่งตัวไป
 จำคุกไว้ในเรือนจำ ต้องระบุในคำพิพากษาโดยกำหนดระยะเวลาจำคุกให้ชัดเจน

๒.๖. กรณีการใช้ดุลพินิจตาม พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ ม. ๑๔๒วรรคท้าย พิจารณาว่า
 จำเลยมีความผิดตาม .....จำคุก ๑๐ ปี อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวฯ
 มาตรา ๑๔๒ (๑) ให้เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นการส่งตัวไปควบคุมเพื่อฝึกอบรมที่ ศูนย์ฝึกและอบรมฯ....
 มีกำหนดขั้นต่ำ ๑ ปี ขั้นสูง ๑ ปี

ควรเติมข้อความต่อท้ายข้างต้น ดังนี้

แต่ถ้าขณะคดีถึงที่สุด จำเลยอายุครบ ๒๔ ปีบริบูรณ์แล้ว จำเลยยังไม่ได้ถูกควบคุมตัวเพื่อ
 ฝึกอบรมให้ส่งตัวไปจำคุกไว้ในเรือนจำมีกำหนด.....ปี หรือถ้าจำเลยถูกควบคุมตัวเพื่อฝึกอบรมแล้ว
 แต่ไม่ครบกำหนด.....ปี (ขั้นสูง) ให้ส่งตัวไปจำคุกไว้ในเรือนจำ มีกำหนด.....ปี

๒.๗ ส่งตัวไปควบคุมเพื่อฝึกอบรมตาม ป.อ. มาตรา ๗๔ (๕)

พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตาม.....[ระบุนกฎหมายและบทมาตราพร้อมทั้งวรรค (ถ้ามี)] ขณะกระทำความผิดจำเลยอายุ ๑๓ ปีเศษ ยังไม่ต้องรับโทษ

พิเคราะห์รายงานของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.....แล้วเห็นว่า จำเลยไม่อยู่ใน โวาทของผู้ปกครองชอบหนีออกจากบ้าน ไปใช้ชีวิตอิสระ คบเพื่อนไม่ดีซึ่งมี ประวัติทางลักขโมย จึงถูกชักจูงให้มากระทำความผิดในคดีนี้ อนาคตของจำเลยจึงน่าห่วงใยยิ่ง นอกจากนั้นผู้ปกครองจำเลยก็ประสงค์จะให้จำเลยได้รับการฝึกอบรมสักระยะหนึ่ง ดังนั้น เพื่อสวัสดิภาพและอนาคตของจำเลย อาศัยอำนาจตาม ป.อ. มาตรา ๗๔(๕) จึงให้ส่งตัวจำเลย ไปฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรมฯ.....มีกำหนด.....ปี.....เดือน

หมายเหตุ การส่งตัวจำเลยไปฝึกอบรมตาม ป.อ. มาตรา ๗๔ (๕) ตามเวลาที่ศาล กำหนด แต่ไม่เกินจำเลยอายุครบ ๑๘ ปี

ข้อสังเกต

(ก) กรณีที่โจทก์ขอให้ศาลนับโทษจำคุกหรือนับระยะเวลาฝึกอบรมของจำเลยต่อจากคดีอื่น หากศาลพิพากษาให้ส่งตัวจำเลยไปฝึกอบรมซึ่งมิใช่การลงโทษจำคุก ศาลต้องยกคำขอให้นับโทษจำคุก (ฎีกาที่ ๑๖๗๐/๒๕๒๘) ส่วนการนับระยะเวลาฝึกอบรมเป็นดุลพินิจ

(ข) กรณีที่ศาลพิพากษาให้เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นการส่งตัวไปควบคุมเพื่อฝึกอบรมยัง ศูนย์ฝึกและอบรมฯ ไม่ถือว่าเป็นการลงโทษจำคุก โจทก์จะขอให้ศาลกำหนดโทษที่รอไว้ ในคดีก่อนมาบวกกับโทษในคดีใหม่ไม่ได้ (ฎีกาที่ ๑๒๐๘/๒๕๐๘)

หมายเหตุ การพิพากษาเปลี่ยนโทษจำคุกเป็นการควบคุมเพื่อฝึกอบรมในแต่ละคดีต้องกระทำให้เสร็จสิ้นก่อนจึงจะพิจารณาคำขอให้บวกโทษหรือคำขอให้นับโทษต่อ แต่การควบคุมเพื่อฝึกอบรมไม่ใช่โทษ ดังนั้น ไม่อาจนำโทษคดีอื่นมาบวกหรือนับโทษต่อเข้ากับระยะเวลาการฝึกอบรมได้

(ค) คดีที่จำเลยให้การรับสารภาพ การที่จะพิจารณาว่าคดีนั้นต้องสืบพยานโจทก์ ประกอบคำรับสารภาพหรือไม่ต้องดูที่อัตราโทษในคดีดังกล่าวเป็นสำคัญ ไม่ใช่ดูที่อัตราโทษ ซึ่งเหลือจากการที่ศาลลดมาตราส่วนโทษเรื่องอายุจำเลยแล้ว (ฎีกาที่ ๘๔/๒๕๓๘)

(ง) ในกรณีส่งจำเลยเข้ารับการฝึกอบรมหรือฝึกหัดวิชาชีพเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง ให้ระบุในคำพิพากษาให้ศูนย์ฝึกและอบรมฯ รายงานเป็นระยะ ๆ ว่า จำเลยสามารถฝึกอบรมหรือ

ฝึกหัดวิชาชีพตามที่ศาลกำหนดได้หรือไม่ เนื่องจากบางกรณีจำเลยไม่สามารถปฏิบัติตาม
คำพิพากษาได้ ศาลจะได้ใช้ดุลพินิจตามที่เห็นสมควรต่อไป

ส่วนที่ ๗

การโอนคดี

๑. หลักเกณฑ์การโอนคดี

การโอนคดีเกิดขึ้นได้หลายกรณี โดยปกติจะเกิดขึ้นได้จากกรณีที่ศาลที่พิจารณาคดีนั้น ไม่ว่าจะศาลธรรมดาหรือศาลเยาวชนและครอบครัวพิจารณาคดีไปโดยเข้าใจผิดในข้อเท็จจริงเรื่องอายุของจำเลย ซึ่งหากปรากฏแต่ต้น ศาลนั้นจะไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนั้น ดังนั้น เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงขึ้นใหม่ในระหว่างการพิจารณาไม่ว่าในศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ หรือศาลฎีกา ศาลนั้น ๆ ต้องโอนคดีไปศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีต่อไป แต่ข้อบกพร่องดังกล่าวไม่ทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลนั้นเสียไป (พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๔)

นอกจากนี้ยังมีการ โอนคดีในอีกหลายประการดังนี้

(๑) กรณีขอให้ประธานศาลฎีกาสั่ง โอนคดีจากศาลเยาวชนและครอบครัวไปยังศาลอื่นตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๖ ซึ่งกรณีนี้จะโอนคดีไปยังศาลอื่นที่ใช้วิธีพิจารณาต่างจากศาลเยาวชนและครอบครัวไม่ได้ (พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๕๘)

(๒) การโอนคดีเนื่องจากโจทก์ฟ้องเด็กหรือเยาวชนว่ากระทำความผิดอาญาร่วมกับบุคคลอื่นซึ่งเป็นผู้ใหญ่แล้วต่อศาลธรรมดาที่มีอำนาจพิจารณาคดี ต่อมาปรากฏว่าจำเลยเป็นเด็กหรือเยาวชน ศาลนั้นอาจโอนคดีมายังศาลเยาวชนและครอบครัวตามกรณีที่บัญญัติไว้ใน พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๕๕ หรือไม่ก็ได้ แล้วแต่จะเห็นสมควร (พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๕๖)

(๓) กรณีโอนคดีจากศาลธรรมดามายังศาลเยาวชนและครอบครัวเนื่องจากศาลธรรมดาพิจารณาแล้วเห็นว่า จำเลยที่อายุยังไม่เกิน ๒๐ ปีบริบูรณ์มีสภาพร่างกาย สภาพจิต สติปัญญา สุขภาพ และนิสัย เช่นเดียวกับเด็กหรือเยาวชน ก็มีอำนาจสั่งให้โอนคดีมาพิจารณาในศาลเยาวชนและครอบครัวที่มีอำนาจได้ และให้ถือว่าบุคคลนั้นเป็นเด็กหรือเยาวชนแล้วแต่กรณี ตาม พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง ประกอบ มาตรา ๑๐ (๒)

(๔) กรณีโอนคดีจากศาลเยาวชนและครอบครัวไปยังศาลธรรมดา เนื่องจากศาลเยาวชนและครอบครัวพิจารณาแล้วเห็นว่า ในขณะที่กระทำความผิดหรือในระหว่างการพิจารณาจำเลยมีสภาพร่างกาย

สภาพจิต สติปัญญา และนิสัย เช่นเดียวกับบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปก็มีอำนาจสั่งให้ โอนคดีไปพิจารณาในศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีได้ ตาม พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา๘๖ วรรคสอง

ข้อสังเกต กรณีปรากฏในภายหลังว่าจำเลยเป็นเด็กหรือเยาวชนซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาของศาล เยาวชนและครอบครัว ศาลธรรมดาต้องโอนคดีมาพิจารณาที่ศาลเยาวชนและครอบครัว จะใช้วิธียกฟ้อง แล้วให้โจทก์มาฟ้องต่อศาลเยาวชนและครอบครัวไม่ได้ (ฎีกาที่ ๔๕๗๘/๒๕๓๕)

๒. วิธีปฏิบัติในการรับโอนคดี

กรณีที่ศาลธรรมดาโอนคดีมาพิจารณาที่ศาลเยาวชนและครอบครัว เมื่อศาลเยาวชนและครอบครัวตรวจสำนวนแล้วเห็นว่าเข้าหลักเกณฑ์ตามกฎหมายก็สั่งรับโอนคดีและพิจารณาว่าศาลที่สั่งโอนคดีส่งตัวจำเลยมาด้วยหรือไม่ และให้ปฏิบัติดังนี้

๒.๑ กรณีส่งตัวจำเลยมาพร้อมหนังสือขอโอนคดีและสำนวน สั่งว่า

“รับโอนคดี ให้ควบคุมจำเลยไว้ นัด..... แจ้งโจทก์ ผู้ปกครองจำเลย และ ผู้อำนวยการสถานพินิจฯ ทราบ เชิญผู้พิพากษาสมทบร่วมเป็นองค์คณะ เบิกจำเลยมาในวันนัด”

ข้อสังเกต การที่ศาลจะกำหนดวันนัดอย่างไรต่อไปนั้นให้ตรวจดูจากในสำนวนว่า ศาลที่โอนคดีมาได้ดำเนินการสอบสวนพิจารณาไปถึงขั้นตอนใดแล้ว ศาลเยาวชนและครอบครัวก็ดำเนินการสอบสวนพิจารณาต่อไปจากนั้น เนื่องจากการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลที่โอนคดีมาก่อนหน้านั้นทั้งหมดถือว่าใช้ได้ (พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา๑๔) ดังนั้น หากศาลที่โอนคดีมายังไม่ได้ สอบคำให้การจำเลย ก็นัดสอบคำให้การจำเลย หากจำเลยยื่นคำให้การไว้แล้วโดยให้การรับสารภาพ และคดีนั้นไม่ต้องสืบพยาน โจทก์ประกอบคำรับสารภาพจำเลยก็นัดพิจารณา หากเป็นคดีที่ต้องสืบพยาน โจทก์ประกอบก็ให้นัดสืบพยาน โจทก์ประกอบคำรับสารภาพจำเลยเป็นต้น

๒.๒ กรณีที่ไม่ได้ส่งตัวจำเลยมาพร้อมหนังสือขอโอนคดีและสำนวน

โดยปกติในสำนวนคดีของศาลธรรมดามีหมายปล่อยของศาลดังกล่าวอยู่ด้วย โดยในหมายปล่อยจะระบุว่าได้โอนคดีไปศาลเยาวชนและครอบครัวแล้ว จึงให้มอบตัวจำเลยแก่เจ้าหน้าที่ศาลเยาวชน .....เพื่อดำเนินการต่อไป ดังนั้นให้สั่งในหนังสือขอโอนคดี

“รับโอนคดี ให้เจ้าหน้าที่สถานพินิจฯ ไปรับตัวจำเลยมาควบคุมไว้”

ต่อมาเมื่อเจ้าหน้าที่สถานพินิจฯ ไปรับตัวจำเลยมาแล้วก็จะทำรายงานแจ้งให้ศาลทราบ ให้สั่งในรายงานเจ้าหน้าที่ว่า

“นัด.....แจ้ง โจทก์ ผู้ปกครองจำเลย และผู้อำนวยการสถานพินิจฯ ทราบ เชิญผู้พิพากษาสมทบร่วมเป็นองค์คณะ เบิกจำเลยมาในวันนัด ให้ความคุมตัวจำเลยไว้”

สำหรับคดีที่โอนมาจากศาลธรรมดาแม้บางคดีจะมีการสืบเสาะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับจำเลยมาแล้วก็ตาม แต่เมื่อโอนคดีมายังศาลเยาวชนและครอบครัวแล้ว สถานพินิจฯ ก็ต้องทำรายงานการสืบเสาะข้อเท็จจริงหรือรายงานผลการสืบเสาะข้อเท็จจริงต่อศาลเช่นเดียวกับคดีอื่น ๆ จะถือรายงานการสืบเสาะของศาลธรรมดาแล้วพิพากษาคดีไปไม่ได้เพราะขัดต่อ พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๓๖ (๑) และ ๑๓๑

เมื่อศาลจะเรียงคำพิพากษาคดีดังกล่าว ควรบรรยายเรื่องการ โอนคดีในคำพิพากษานั้นไว้ด้วย

ส่วนที่ ๘

การพิจารณาคดีหลังมีคำพิพากษาแล้ว

หลังจากที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งไปแล้ว ศาลมีอำนาจเปลี่ยนแปลงแก้ไขคำพิพากษาหรือคำสั่งเดิมได้ตาม ป.อ. มาตรา ๕๖, ๕๗ และ ๗๔ พ.ร.บ. ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๘๕ วรรคสอง ๑๓๗, ๑๓๘, ๑๓๙ วรรคสอง, ๑๔๐, และ ๑๔๓ ศาลจะนัดพิจารณาคดีเพื่อเปลี่ยนแปลงแก้ไขคำพิพากษาหรือคำสั่งเดิมในกรณีดังนี้

๑. การพิจารณาเมื่อจำเลยครบกำหนดฝึกอบรมขั้นต่ำตามคำพิพากษา (พ.ร.บ. ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๔๓)

ในกรณีที่ศาลพิพากษาให้ส่งตัวจำเลยไปควบคุมที่ศูนย์ฝึกและอบรมฯ โดยกำหนดระยะเวลาขั้นต่ำและขั้นสูงไว้ภายในระยะเวลาดังกล่าวหรือเมื่อครบกำหนดเวลาฝึกอบรมขั้นต่ำตามคำพิพากษา ศาลอาจเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาโดยอาจปล่อยตัวจำเลยไปหรือไม่ก็ได้ และหากปล่อยตัวจะกำหนดเงื่อนไขคุมความประพฤติของจำเลยไว้หรือไม่ก็ได้

เมื่อศูนย์ฝึกและอบรมฯ รายงานผลการฝึกอบรมครบกำหนดขั้นต่ำตามคำพิพากษา
สั่งว่า

“นัดพิจารณา แจ้งผู้ปกครองจำเลยทราบ เชิญผู้พิพากษาสมทบร่วมเป็นองค์คณะ
เบิกจำเลยมาในวันนัด”

๑.๑ รายงานกระบวนการพิจารณาและคำสั่งกรณีปล่อยตัวจำเลย

ตัวอย่างที่ ๑ กรณีปล่อยตัวจำเลยโดยไม่คุมความประพฤติ

“นัดพิจารณาคดีจำเลยครบกำหนดระยะเวลาฝึกอบรมขั้นต่ำวันนี้ โจทก์ จำเลย
และผู้ปกครองจำเลยมาศาล

ปรากฏตามรายงานศูนย์ฝึกและอบรมฯ ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ว่าระหว่าง
ที่จำเลยได้รับการฝึกอบรมตามคำพิพากษา ผลการฝึกอบรมก้าวหน้าโดยจำเลยสามารถสอบผ่าน
หลักสูตร.....ได้ ความประพฤติเรียบร้อยไม่เคยฝ่าฝืนระเบียบของศูนย์ฝึกและอบรมฯ
รายละเอียดปรากฏตามรายงาน

จำเลยทราบรายงานดังกล่าวแล้วไม่คัดค้าน

จำเลยแถลงว่า ระหว่างอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมฯ จำเลยได้รับการฝึกอบรมวิชาชีพช่างตัดเย็บเสื้อผ้า จำเลยได้รับประโยชน์มากสามารถตัดเย็บเสื้อผ้าได้ หากได้รับการปล่อยตัวไป จะกลับไปอยู่กับผู้ปกครองที่ภูมิลำเนาเดิมสักกระยะหนึ่ง และจะประกอบอาชีพตามที่ได้รับการฝึกอบรมมา

ผู้ปกครองจำเลยแถลงว่า ประสงค์จะรับตัวจำเลยกลับไปอยู่ด้วยตามเดิมที่จังหวัดร้อยเอ็ด โดยในระยะแรกจะให้จำเลยช่วยประกอบอาชีพขายข้าวแกง เมื่อมีเงินมากพอแล้วจะซื้อจักรเย็บผ้าและอุปกรณ์ตัดเย็บเสื้อผ้าให้จำเลยใช้ประกอบอาชีพต่อไป

คดีเสร็จการพิจารณา ให้รอฟังคำสั่งวันนี้”

คำสั่ง

ศาลพิเคราะห์รายงานของ ศูนย์ฝึกและอบรมฯ แล้วเห็นว่า ระหว่างจำเลยได้รับการฝึกอบรมขั้นต้น ผลการฝึกอบรมของจำเลยก้าวหน้า ประกอบกับผู้ปกครองจำเลยก็ประสงค์จะรับตัวจำเลยกลับไปอยู่ด้วยตามเดิม และจะส่งเสริมให้จำเลยประกอบอาชีพเป็นกิจจะลักษณะต่อไป ดังนั้น เมื่อพฤติการณ์เกี่ยวกับจำเลยเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีเช่นนี้ จึงเห็นสมควรให้โอกาสจำเลยได้ประพฤติตัวเป็นพลเมืองดีต่อไป อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๔๓ จึงให้ปล่อยตัวจำเลยไปในวันนี้โดย ไม่จำเป็นต้องคุมความประพฤติของจำเลยอีก

ตัวอย่างที่ ๒ กรณีปล่อยตัวจำเลยโดยคุมความประพฤติ

“นัดพิจารณากรณีจำเลยครบกำหนดระยะเวลาฝึกอบรมขั้นต้นวันนี้ โจทก์ จำเลย และผู้ปกครองจำเลยมาศาล

ปรากฏตามรายงาน ศูนย์ฝึกและอบรมฯ ลงวันที่..... เดือน ..... พ.ศ. ....ว่า ระหว่างที่จำเลยได้รับการฝึกอบรมตามคำพิพากษา ทางศูนย์ฝึกและอบรมฯ ได้จัดให้จำเลยเข้าศึกษาต่อระดับประถมศึกษาตอนต้น แต่จำเลยไม่สามารถสอบผ่านหลักสูตรดังกล่าวได้เนื่องจากสติปัญญาไม่ดี แต่ด้านความประพฤติจำเลยเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น โดยมีความสุภาพเรียบร้อย และไม่ฝ่าฝืนระเบียบของศูนย์ฝึกและอบรมฯ รายละเอียดปรากฏตามรายงาน

จำเลยแถลงว่า จำเลยตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเป็นอย่างดี โดยตั้งใจฟังเวลาที่ครูสอนแต่ มักจะจำอะไรไม่ค่อยได้ จำเลยจึงไม่สามารถสอบผ่านหลักสูตรการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้นได้

ผู้ปกครองจำเลยแถลงว่า จำเลยเป็นเด็กสติปัญญาไม่ดีมาตั้งแต่เล็ก ผู้ปกครองจำเลย เคยส่งเสียให้จำเลยเรียนหนังสือ แต่จำเลยสอบตกทุกปี จึงต้องให้จำเลยลาออกจากโรงเรียน และ แถลงว่าประสงค์จะรับตัวจำเลยไปอยู่ด้วยตามเดิม โดยจะให้จำเลยไปขายข้าวแกงที่บ้านเพื่อจะได้ มีเวลาดูแลจำเลยได้ตลอดเวลา

คดีเสร็จการพิจารณา ให้รอฟังคำสั่งวันนี้”

คำสั่ง

ศาลพิเคราะห์รายงานของศูนย์ฝึกและอบรมฯ แล้วเห็นว่า ระหว่างจำเลยได้รับการฝึกอบรมขั้นต่ำ แม้ผลการฝึกอบรมของจำเลยจะปรากฏว่าจำเลยไม่สามารถสอบผ่านหลักสูตร การศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้นได้เนื่องจากสติปัญญาไม่ดีก็ตาม แต่เห็นว่าความประพฤติ ของจำเลยเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ประกอบกับผู้ปกครองจำเลยประสงค์ที่จะรับตัวจำเลย กลับไปอยู่ด้วยตามเดิม โดยจะให้จำเลยไปค้าขายที่บ้าน จึงเห็นควรให้โอกาสจำเลยได้ประพฤติตัว เป็นพลเมืองดีคือ ไป อาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๔๓ ประกอบมาตรา ๑๓๘ จึง ให้ปล่อยตัวจำเลยไปในวันนี้ โดยกำหนดเงื่อนไขคุมความประพฤติของจำเลยไว้ภายในกำหนด ๑ ปี ดังนี้

(๑) ให้จำเลยไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติทุก.....เดือนต่อครั้ง ทุกครั้งที่ จำเลยไปรายงานตัวให้ตรวจปัสสาวะจำเลย หากพบสารเสพติดให้รายงานศาล

(๒) ให้จำเลยประกอบอาชีพเป็นกิจจะลักษณะ

(๓) ห้ามจำเลยคบหาสมาคมกับบุคคลที่มีความประพฤติไม่ดี ห้ามจำเลยเที่ยวเตร่ ในเวลากลางคืนหรือในสถานเริงรมย์ทุกแห่ง

๑.๒ รายงานกระบวนการพิจารณาและคำสั่งกรณีไม่ปล่อยตัวจำเลย

กรณีครบกำหนดระยะเวลาฝึกอบรมขั้นต่ำ หากผลการฝึกอบรมจำเลยไม่ดีหรือ ความประพฤติของจำเลยไม่ดีขึ้น หรือมีเหตุประการอื่นที่ไม่สมควรปล่อยตัวจำเลย ศาลอาจสั่งให้ จำเลยรับการฝึกอบรมต่อไปจนถึงขั้นสูง หรืออาจสั่งให้ศูนย์ฝึกและอบรมฯ รายงานผล การฝึกอบรมเข้ามาภายในเวลาที่ศาลเห็นสมควรเพื่อพิจารณาคดีใหม่ ในกรณีเช่นนี้ให้รวมสั่งในรายงาน กระบวนพิจารณาได้โดยไม่ต้องแยกทำคำสั่ง เนื่องจากมิได้เปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิม

ตัวอย่างที่ ๑

“นักพิจารณากรณีจำเลยครบกำหนดระยะเวลาฝึกอบรมขั้นต่ำวันนี้ โจทก์ จำเลย และผู้ปกครองจำเลยมาศาล

ปรากฏตามรายงานศูนย์ฝึกและอบรมฯ ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ว่า ระหว่างที่จำเลยได้รับการฝึกอบรมตามคำพิพากษา ผลการฝึกอบรมยังไม่ก้าวหน้าเนื่องจากจำเลยไม่ตั้งใจรับการฝึกอบรม ชอบฝ่าฝืนระเบียบของศูนย์ฝึกและอบรมฯ โดยลักลอบลักตามร่างกายและลักลอบสูบบุหรี่หลายครั้ง ด้านความประพฤติก็ไม่ดีขึ้นเนื่องจากจำเลยมีนิสัยก้าวร้าว ชอบรังแกและทำร้ายบุคคลอื่น

จำเลยทราบรายงานดังกล่าวแล้วไม่ค้าน

ผู้ปกครองจำเลยแถลงว่า แล้วแต่ศาลจะพิจารณาตามที่เห็นสมควร

ศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่า ขณะฝึกอบรม ผลการฝึกอบรมของจำเลยไม่ก้าวหน้าทุกด้าน นอกจากนั้นจำเลยยังฝ่าฝืนระเบียบของศูนย์ฝึกและอบรมฯ ด้วย แสดงว่าจำเลยยังไม่สามารถกลับตัวเป็นคนดีได้ จึงเห็นควรให้จำเลยได้รับการฝึกอบรมต่อจนถึงขั้นสูง

ตัวอย่างที่ ๒

“นักพิจารณากรณีจำเลยครบกำหนดระยะเวลาฝึกอบรมขั้นต่ำวันนี้ โจทก์ จำเลย และผู้ปกครองจำเลยมาศาล

ปรากฏตามรายงานศูนย์ฝึกและอบรมฯ ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ว่า ระหว่างที่จำเลยได้รับการฝึกอบรมตามคำพิพากษา จำเลยเข้าเรียนแผนก.....ผลการฝึกอบรมไม่ก้าวหน้า เนื่องจากจำเลยชอบหนีเรียน ไม่เชื่อฟังคำสอนของครูผู้ฝึก เมื่อถูกว่ากล่าวก็ได้เถียงและชอบรังแกข่มขู่บุคคลอื่น ความประพฤติก็ไม่ดีขึ้น

จำเลย ทราบรายงานดังกล่าวแล้ว ไม่ค้าน

จำเลยแถลงว่า รู้สึกสำนึกตนแล้ว ต่อไปจะประพฤติตัวเป็นคนดีและจะตั้งใจรับการฝึกอบรมตามคำพิพากษาทุกประการ

ผู้ปกครองจำเลยแถลงว่า ประสงค์จะรับตัวจำเลยกลับไปอยู่ด้วยตามเดิม

ศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่า ระหว่างฝึกอบรมผลการฝึกอบรมของจำเลยยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร แสดงว่าจำเลยยังไม่สามารถกลับตัวเป็นคนดีได้ แม้ในวันนี้ผู้ปกครองจำเลยประสงค์จะรับตัวจำเลยกลับไปก็ตาม แต่เห็นว่าหากจำเลยยังไม่สามารถกลับตัวเป็นคนดีได้แล้ว

จำเลยก็อาจจะก่อปัญหาให้แก่สังคมและครอบครัวได้ ดังนั้นจึงเห็นควรให้จำเลยได้รับการฝึกอบรมต่อจนถึงขั้นสูง แต่เพื่อให้จำเลยได้พิสูจน์ตัวเองว่าสามารถกลับตัวเป็นคนดีได้ตามที่แถลงไว้ต่อศาล จึงให้ศูนย์ฝึกและอบรมฯ รายงานผลการฝึกอบรมของจำเลยให้ศาลทราบภายใน ๓ เดือนนับแต่วันนี้”

๒. การพิจารณากรณีขอปล่อยก่อนครบระยะเวลาฝึกอบรมตามคำพิพากษา หรือขอลดระยะเวลาการฝึกอบรมตามคำพิพากษา (พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๓๗)

๒.๑ กรณีขอปล่อยก่อนครบระยะเวลาฝึกอบรมในกรณีทั่วไป อาจเป็นกรณีที่จำเลย ผู้ปกครองจำเลยยื่นคำร้องต่อศาล หรือศูนย์ฝึกและอบรมฯ ทำรายงานต่อศาลเข้ามา

ตัวอย่างที่ ๑ กรณีปล่อยโดยไม่คุ้มครองประพฤติก

“นัดพิจารณากรณีขอปล่อยจำเลยก่อนครบระยะเวลาฝึกอบรมวันนี้ โจทก์ จำเลย และผู้ปกครองจำเลยมาศาล

ปรากฏตามรายงานศูนย์ฝึกและอบรมฯ ลงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ..... ว่า ระหว่างจำเลยได้รับการฝึกอบรม ผลการฝึกอบรมก้าวหน้า ความประพฤติเรียบร้อย จำเลยได้รับอนุญาตให้ไปศึกษานอกสถานที่ขณะนี้จำเลยสามารถสอบเข้ามหาวิทยาลัย..... ได้

จำเลยทราบรายงานดังกล่าวแล้วไม่ค้าน

จำเลยแถลงว่า ได้รับการฝึกอบรมมาเป็นเวลา ๓ ปีแล้ว ขณะฝึกอบรม จำเลยได้ออกไปเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ที่โรงเรียน..... จนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ และสอบเข้ามหาวิทยาลัย..... คณะ..... ได้ ขณะนี้รู้สึกสำนึกตนแล้ว จะตั้งใจศึกษาเล่าเรียนอย่างดี และจะไม่กระทำความผิดอีก

ผู้ปกครองจำเลยแถลงว่า จะขอรับตัวจำเลยกลับไปอยู่ด้วยตามเดิม โดยจะให้จำเลยไปศึกษาที่มหาวิทยาลัย..... จนจบ และจะดูแลจำเลยอย่างดีไม่ให้ไปกระทำความผิดขึ้นอีก

คดีเสร็จการพิจารณา ให้รอฟังคำสั่งวันนี้”

คำสั่ง

ศาลพิเคราะห์รายงานศูนย์ฝึกและอบรมฯ ประกอบคำแถลงของจำเลยและผู้ปกครองแล้วเห็นว่า ขณะจำเลยรับการฝึกอบรม ผลการฝึกอบรมของจำเลยได้ผลดีมาก จำเลยมีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาจนสามารถสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ แสดงว่าจำเลยรักความก้าวหน้าและ

สามารถกลับตัวเป็นคนดีได้แล้ว ดังนั้น เพื่อให้จำเลยได้มีโอกาสออกไปศึกษาเล่าเรียนได้อย่างเต็มที่ และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่จำเลยอื่นที่จะปฏิบัติตาม จึงให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาเดิมเป็นปล่อยตัวจำเลยไปในวันนี้ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๓๗

ตัวอย่างที่ ๒ กรณีปล่อยโดยคุมความประพฤติ

“นักพิจารณากรณีขอปล่อยจำเลยก่อนครบระยะเวลาฝึกอบรมวันนี้ โจทก์ จำเลยและผู้ปกครองจำเลยมาศาล

ปรากฏตามรายงานศูนย์ฝึกและอบรมฯ ลงวันที่ ..... เดือน.....พ.ศ. .... ว่า ระหว่างจำเลยได้รับการฝึกอบรม ผลการฝึกอบรมก้าวหน้า ความประพฤติเรียบร้อย

จำเลยทราบรายงานดังกล่าวแล้วไม่คัดค้าน

จำเลยแถลงว่า ระหว่างที่ได้รับการฝึกอบรม จำเลยไม่เคยก่อเหตุหรือกระทำความผิดระเบียบวินัยจนเป็นที่เสียหายแต่อย่างใด จำเลยตั้งใจปรับปรุงตนเองและเข้ารับการฝึกอบรมด้านวิชาชีพมาด้วยดีโดยตลอด ทั้งร่วมกิจกรรมของศูนย์ฝึกและอบรมฯ ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความสำเร็จและเรียบร้อย

ผู้ปกครองจำเลยแถลงว่า จะประสงค์รับตัวจำเลยกลับไปอยู่ด้วย และจะดูแลไม่ให้จำเลยไปกระทำความผิดอีก

คดีเสร็จการพิจารณา ให้รอฟังคำสั่งวันนี้”

คำสั่ง

ศาลพิเคราะห์รายงานศูนย์ฝึกและอบรมฯ ประกอบคำแถลงของจำเลยและผู้ปกครองแล้วเห็นว่า ขณะจำเลยได้รับการฝึกอบรม ผลการฝึกอบรมของจำเลยได้ผลดีมาก ประกอบกับผู้ปกครองจำเลยประสงค์จะรับตัวจำเลยกลับไปอยู่ด้วยตามเดิม โดยจะดูแลจำเลยอย่างใกล้ชิด ไม่ให้จำเลยไปกระทำความผิดอีก จึงเห็นควรให้โอกาสจำเลยได้ประพฤติตัวเป็นพลเมืองดีต่อไป อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๓๗ ประกอบมาตรา ๑๔๐ และ ๑๓๘ ให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาเดิม โดยให้ปล่อยจำเลยก่อนครบกำหนดระยะเวลาการฝึกอบรม ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ .... เดือน ..... พ.ศ. .... และวางเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติจำเลยไว้มีกำหนด ๑ ปี แต่ต้องไม่เกินกว่าจำเลยมีอายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์ (พ.ร.บ. ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๔๐ ประกอบ ๑๓๘) ดังนี้

(๑) ให้จำเลยไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติทุก ..... เดือนต่อครั้ง ทุกครั้งที่จำเลยไปรายงานตัวให้ตรวจปัสสาวะจำเลย หากพบสารเสพติดให้โทษให้รายงานศาล

(๒) ให้จำเลยประกอบอาชีพเป็นกิจจะลักษณะ

(๓) ห้ามจำเลยคบหาสมาคมกับบุคคลที่มีความประพฤติไม่ดี ห้ามจำเลยเที่ยวเตร่ในเวลากลางคืนหรือในสถานเริงรมย์ทุกแห่ง

๒.๒ กรณีขอปล่อยก่อนครบระยะเวลาฝึกอบรมหรือลดระยะเวลาฝึกอบรม เนื่องในวโรกาสพิเศษต่าง ๆ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา

ตัวอย่างที่ ๑ กรณีขอปล่อยก่อนครบระยะเวลาฝึกอบรมเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ซึ่งศาลอาจอนุญาตให้ปล่อยตัวจำเลยโดยคุมความประพฤติหรือไม่คุมความประพฤติก็ได้ หรืออาจลดระยะเวลาการฝึกอบรมลง แต่ถ้าศาลเห็นว่าเป็นคดีอุกฉกรรจ์และระยะเวลาที่จำเลยจะได้รับการฝึกอบรมเหลืออยู่ไม่มากนัก ศาลอาจให้จำเลยเข้ารับการฝึกอบรมจนครบระยะเวลาตามคำพิพากษาดังกล่าวได้*

“นัดพิจารณากรณีศูนย์ฝึกและอบรมฯ ขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาเนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษาของ ..... เมื่อวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .... โจทก์ และจำเลยมาศาล ส่วนผู้ปกครองจำเลยไม่มาศาล

ศาลเห็นว่าเป็นกรณีที่ศาลพิจารณาปล่อยก่อนครบระยะเวลาฝึกอบรมซึ่งเป็นคุณแก่จำเลย ซึ่งไม่จำเป็นต้องฟังความเห็นของผู้ปกครองก่อน

ปรากฏตามรายงานศูนย์ฝึกและอบรมฯ วันที่ .... เดือน ..... พ.ศ. .... ว่าจำเลยมีความประพฤติดี ตั้งใจรับการฝึกอบรม ผลการฝึกอบรมก้าวหน้าอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ และระยะเวลาฝึกอบรมตามคำพิพากษาของศาลเหลือไม่เกิน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ... (วันเฉลิมพระชนมพรรษา)... ดังนั้น เพื่อให้จำเลยได้สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณและตั้งใจประกอบคุณงามความดีถวายเป็นพระราชกุศลแด่องค์ ..... จึงขอให้ปล่อยจำเลยไปก่อนครบระยะเวลาฝึกอบรม

จำเลยทราบรายงานดังกล่าวแล้วไม่ค้าน

จำเลยแถลงว่า หากศาลให้โอกาสจำเลย โดยปล่อยจำเลยก่อนครบระยะเวลาฝึกอบรม จำเลยจะประพฤติตัวเป็นคนดี ไม่กระทำความผิดขึ้นอีก

คดีเสร็จการพิจารณา ให้รอฟังคำสั่งวันนี้”

* โปรดดูระเบียบหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการปล่อยก่อนครบระยะเวลาฝึกอบรมหรือลดระยะเวลาฝึกอบรมเด็กและเยาวชนนอกเหนือวโรกาสต่าง ๆ

คำสั่ง

ศาลพิเคราะห์รายงานศูนย์ฝึกและอบรมฯ ประกอบคำแถลงของจำเลยแล้ว เห็นว่า พฤติการณ์ของจำเลยได้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ประกอบกับเนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษาของ..... เพื่อให้จำเลยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ และตั้งใจประกอบคุณงามความดีถวายเป็นพระราชกุศล จึงให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาเดิม เป็นให้ปล่อยจำเลยก่อนครบกำหนดระยะเวลาฝึกอบรม ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ... (วันเฉลิมพระชนมพรรษา) ... ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๓๗ ประกอบมาตรา ๑๔๐ และ ๑๓๘ และเห็นควรให้คุมประพฤติของจำเลยไว้ ..... ปี แต่ต้องไม่เกินกว่าจำเลยมีอายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์ (พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา มาตรา ๑๔๐ ประกอบ ๑๓๘) ให้จำเลยไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติทุก .....เดือนต่อครั้ง ทุกครั้งที่ไปรายงานตัวให้ตรวจปัสสาวะจำเลยด้วย หากพบสารเสพติดให้รายงานศาลทราบ

ข้อสังเกต

ในกรณีที่ระยะเวลาฝึกอบรมตามคำพิพากษาของศาลเหลือเกินกว่า ๓๐ วัน ศาลอาจพิจารณาลดระยะเวลาฝึกอบรมแทนการปล่อยตัวก็ได้

ตัวอย่างที่ ๒ กรณีขอปล่อยก่อนครบระยะเวลาฝึกอบรมเพื่อเข้ารับการบรรพชา

“นัดพิจารณากรณีศูนย์ฝึกและอบรมฯ ขอปล่อยจำเลยก่อนครบระยะเวลาฝึกอบรมเพื่อเข้ารับการบรรพชา เนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา .....วันที่ .... เดือน ..... พ.ศ. .... โจทก์และจำเลยมาศาล ส่วนผู้ปกครองจำเลยไม่มาศาล

ศาลเห็นว่าเป็นกรณีที่ศาลพิจารณาปล่อยก่อนครบระยะเวลาฝึกอบรม ซึ่งเป็นคุณแก่จำเลย จึงไม่จำเป็นต้องฟังความเห็นของผู้ปกครองจำเลยก่อน

ปรากฏตามรายงานศูนย์ฝึกและอบรมฯ ลงวันที่ .... เดือน ..... พ.ศ. .... ว่า จำเลยมีความประพฤติ ตั้งใจรับการฝึกอบรม ผลการฝึกอบรมอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ และเนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษาของ.....จำเลยรับการคัดเลือกเข้ารับการบรรพชา จึงขอให้ศาลพิจารณาแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำพิพากษา โดยปล่อยจำเลยไปเข้ารับการบรรพชาเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล

จำเลยทราบรายงานดังกล่าวแล้วไม่ค้าน

จำเลยแถลงว่า จำเลยจะตั้งใจบรรพชาเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล

คดีเสรีการพิจารณา ให้รอฟังคำสั่งวันนี้”

คำสั่ง

ศาลพิเคราะห์รายงานศูนย์ฝึกและอบรมฯ ประกอบคำแถลงของจำเลยแล้ว เห็นว่า จำเลยมีความประพฤติเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นจนได้รับการคัดเลือกให้เข้ารับการบรรพชา เนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา .....เมื่อวันที่ .....เดือน .....พ.ศ. .... เพื่อให้จำเลยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณและเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล เห็นควรปล่อยจำเลย ก่อนครบระยะเวลาฝึกอบรมตาม พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๓๗ ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ (ก่อนวัน เฉลิมพระชนมพรรษา)...

๓. การพิจารณาเมื่อจำเลยผิดเงื่อนไขคุมความประพฤติตามคำพิพากษา ศาลอาจแก้ไข เปลี่ยนแปลงคำพิพากษาโดยเอาตัวจำเลยไว้ฝึกอบรมก็ได้ หรืออาจตัดเตือนจำเลยและ กงคำพิพากษาหรือคำสั่งเดิมไว้ก็ได้

๓.๑ กรณีศาลเห็นควรให้เอาตัวจำเลยไว้ฝึกอบรม จะพิจารณาใช้เมื่อได้ความว่าจำเลย มีเจตนาละเลยหรือไม่ยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขคุมความประพฤติ

กรณีศาลพิพากษาโดยกำหนดวิธีการสำหรับเด็กตาม ป.อ. มาตรา ๑๔ (๒) และ (๓) และได้กำหนดเงื่อนไขการคุมความประพฤติตาม ป.อ. มาตรา ๕๖ ไว้ด้วย ต่อมาจำเลยผิด เงื่อนไขคุมความประพฤติดังกล่าว ศาลมีอำนาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาได้ตาม ป.อ. มาตรา ๑๔ วรรคท้าย ตัวอย่างรายงานกระบวนการพิจารณาและคำสั่ง

ตัวอย่างที่ ๑ กรณีศาลแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาโดยเอาตัวไว้ฝึกอบรมตาม ป.อ. มาตรา ๑๔ วรรคท้าย

“นัดพิจารณากรณีจำเลยผิดเงื่อนไขคุมความประพฤติวันนี้ โจทก์ จำเลย และ ผู้ปกครองจำเลยมาศาล

ปรากฏตามรายงาน ของพนักงานคุมประพฤติ* ลงวันที่ ..... เดือน..... พ.ศ. .... ว่า ระหว่างคุมความประพฤติจำเลยได้ไป..... (ระบุการกระทำของจำเลยที่เป็นการประพฤติดีผิด เงื่อนไขการคุมความประพฤติ เช่น จำเลยไปลักทรัพย์ของผู้อื่นอีก และถูกศาลนี้พิพากษาให้ส่งตัว

* เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ได้มีการโอนงานคุมประพฤติดังและเยาวชนจากกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ไปยังกรมคุมประพฤติ ผลคือ ผู้มีหน้าที่ต่อศาลเด็กและเยาวชนที่ถูกคุมความประพฤติไว้ คือพนักงานคุมประพฤติ

ไปฝึกอบรมที่ ศูนย์ฝึกและอบรมฯ มีกำหนด ๖ เดือน ตามคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ...../..... เป็นต้น)

จำเลยทราบรายงานดังกล่าวแล้วไม่ค้าน

จำเลยแถลงว่า เหตุที่ไปกระทำความผิดอีกเนื่องจากถูกเพื่อนชักชวน

ผู้ปกครองจำเลยแถลงว่า หลังจากที่ศาลปล่อยตัวจำเลยในคดีนี้แล้ว ตนได้พยายามดูแลจำเลยอย่างใกล้ชิด โดยให้จำเลยไปช่วยคนขายของทุกวัน และพยายามไม่ให้จำเลยออกจากบ้าน ไปคบเพื่อนที่มีความประพฤติไม่ดี แต่จำเลยก็หาโอกาสไปกระทำความผิดขึ้นอีก จึงแล้วแต่ศาลจะพิจารณาตามที่เห็นสมควร

คดีเสร็จการพิจารณา ให้รอฟังคำสั่งวันนี้”

คำสั่ง

ศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่า คดีนี้ศาลได้ให้โอกาสจำเลยกลับตัวเป็นคนดี โดยมอบตัวจำเลยให้ผู้ปกครองรับไปและคุมความประพฤติของจำเลยไว้ ๑ ปี โดยกำหนดเงื่อนไขการคุมความประพฤติของจำเลยว่า ..... แต่ปรากฏว่าจำเลยไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขคุมความประพฤติ โดยจำเลย (ระบุว่าจำเลย ไปกระทำการใดอันเป็นการผิดเงื่อนไขคุมความประพฤติ เช่น จำเลยได้ไปกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ขึ้นอีกภายในเวลาดังกล่าว) แสดงว่าจำเลยไม่พยายามกลับตัวเป็นคนดีแต่อย่างใด ดังนั้น จึงให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาเป็นส่งตัวจำเลยไปฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรมฯ มีกำหนด .....ปี.....เดือน เพื่อขัดเกลานิรันดร์ความประพฤติจำเลยให้ดีขึ้น และให้จำเลยได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนต่อหรือฝึกหัดวิชาชีพ เพื่อเป็นประโยชน์แก่จำเลยต่อไปในอนาคต ทั้งนี้ ตาม ป.อ. มาตรา ๗๔ วรรคท้าย

สำหรับผู้ปกครองจำเลยซึ่งศาลได้วางข้อกำหนดไว้ ศาลเห็นว่าตามคำแถลงของผู้ปกครองจำเลยแสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองจำเลยได้ระวังดูแลจำเลยอย่างดีแล้ว แต่จำเลยไม่พยายามกลับตัวเป็นคนดีเอง ทำให้สุดวิสัยที่จะระวังจำเลยไม่ให้ไปก่อเหตุร้ายขึ้นอีกได้ จึงเห็นควรให้ผู้ปกครองจำเลยงดการชำระเงินตามข้อกำหนด (แต่ถ้าได้ความว่าผู้ปกครองจำเลยปล่อยปละละเลย ไม่ดูแลจำเลยอย่างใกล้ชิดศาลก็สามารถใช้ดุลพินิจกำหนดค่าปรับผู้ปกครองจำเลยได้ตามความเหมาะสม โดยควรคำนึงถึงสภาพแวดล้อมของครอบครัวจำเลยด้วย)

ข้อสังเกต

ก. กรณีศาลวางข้อกำหนดให้บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลอื่นที่เด็กอาศัยอยู่ ระวังไม่ให้เด็กก่อเหตุร้ายตาม ป.อ. มาตรา ๗๔ (๒) ถ้าเด็กไปก่อเหตุร้าย ศาลที่วางข้อกำหนด (ไม่ใช่ศาลที่จำเลยไปกระทำความผิดใหม่) มีอำนาจบังคับบุคคลดังกล่าวให้ชำระเงินไม่เกิน จำนวนในข้อกำหนดในเวลาศาลเห็นสมควร ถ้าบุคคลดังกล่าวไม่ชำระเงิน ศาลจะให้ยึด ทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าวเพื่อใช้เงินที่ต้องชำระก็ได้ แต่ไม่มีอำนาจสั่งกักขังแทนค่าปรับ (ป.อ. มาตรา ๗๗)

ข. กรณีศาลพิพากษาโดยรอกำหนดโทษ หรือกำหนดโทษแล้วรอกำหนดโทษไว้ โดยได้กำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองประพฤติก่อเหตุร้ายด้วยตาม ป.อ. มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง หากต่อมาจำเลยประพฤติผิดเงื่อนไขคุ้มครองประพฤติก่อเหตุร้าย ศาลมีอำนาจแก้ไข เปลี่ยนแปลงคำพิพากษาดังกล่าวได้ ตาม ป.อ. มาตรา ๕๗ และสามารถนำ พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๔๒ มาบังคับใช้ได้อีกด้วย

อย่างไรก็ตาม หากใช้มาตรา ๑๔๒ แห่ง พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ ควรคำนึงถึงอายุจำเลย ด้วยว่าขณะนั้นจำเลยอายุใกล้จะครบ ๒๔ ปีแล้วหรือไม่ เพื่อจะได้ใช้ดุลพินิจให้แก้ไขเปลี่ยนแปลง คำพิพากษาให้เหมาะสมต่อไป

ตัวอย่างที่ ๒ กรณีศาลแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาโดยเอาตัวไว้ฝึกอบรม ตาม พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๔๒ (๑)

“นัดพิจารณากรณีจำเลยผิดเงื่อนไขคุ้มครองประพฤติก่อเหตุร้าย โจทก์ จำเลย และ ผู้ปกครองจำเลยมาศาล

ปรากฏตามรายงานของพนักงานคุมประพฤติ ลงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....ว่า...

ผู้ปกครองทราบรายงานดังกล่าวแล้วไม่ค้าน

จำเลยแถลงว่า.....

ผู้ปกครองจำเลยแถลงว่า.....

คดีเสร็จการพิจารณา ให้รอฟังคำสั่งวันนี้”

คำสั่ง

ศาลพิเคราะห์รายงานของพนักงานคุมประพฤติแล้วเห็นว่า ระหว่างคุมความประพฤติ จำเลยได้ไปกระทำความผิดคดีใหม่ขึ้นอีก แสดงว่าจำเลยไม่พยายามกลับตัวเป็นคนดีแต่อย่างใด จึงเห็นควรแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาเดิม โดยไม่รอการกำหนดโทษและคุมความประพฤติของจำเลยอีก ให้กำหนดโทษจำคุกจำเลยตาม ป.อ. มาตรา ๕๗ โดยลดมาตราส่วนโทษให้กึ่งหนึ่งตาม ป.อ. มาตรา ๗๕ เป็นจำคุกมีกำหนด ..... ปี ..... เดือน จำเลยรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตาม ป.อ. มาตรา ๗๘ คงจำคุกมีกำหนด.....ปี.....เดือน..... ให้เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นการส่งตัวจำเลยไปควบคุมเพื่อฝึกอบรมยังศูนย์ฝึกและอบรมฯ.....มีกำหนด.....ปี.....เดือน เพื่อขัดเกลานิสสัยความประพฤติจำเลยให้ดีขึ้นและให้จำเลยได้มีโอกาสฝึกหัดวิชาชีพเพื่อเป็นประโยชน์แก่จำเลยต่อไปในอนาคต ทั้งนี้ ตาม ป.อ. มาตรา ๕๗ ประกอบ พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๔๒ (๑)

๓.๒ กรณีศาลเห็นว่ายังไม่ควรเอาตัวไว้ฝึกอบรม เพราะจำเลยไม่มีเจตนาที่จะละเลย หรือไม่ยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขคุมความประพฤติตามที่ศาลกำหนด

ตัวอย่างรายงานกระบวนการพิจารณา

“นัดพิจารณากรณีจำเลยผิดเงื่อนไขคุมความประพฤติวันนี้ โจทก์ จำเลย และผู้ปกครองจำเลยมาศาล

ปรากฏตามรายงานของพนักงานคุมประพฤติ ลงวันที่ .... เดือน ..... พ.ศ. ....ว่า จำเลยไปรายงานตัวเพียงครั้งที่ ๑ เมื่อครบกำหนดรายงานตัวครั้งที่ ๒ จำเลยก็ไม่ไปตามนัด และไม่ทราบว่าจำเลยย้ายบ้าน ไปอยู่ที่ไหน

จำเลยทราบรายงานดังกล่าวแล้วไม่ค้าน

จำเลยแถลงว่า หลังจากจำเลยไปรายงานตัวครั้งที่ ๑ แล้ว ครอบครัวจำเลยก็ย้ายไปอยู่ที่จังหวัดตรัง จำเลยจึงไปรับจ้างกรีดยางได้ค่าจ้างวันละ ๗๐ บาท จำเลยมากรุงเทพมหานครเองไม่ถูก และขณะครบกำหนดรายงานตัวครั้งที่ ๒ ผู้ปกครองจำเลยป่วยจึงไม่อาจพาจำเลยไปรายงานตัวได้ ขณะนี้ครอบครัวจำเลยย้ายกลับมาอยู่ที่กรุงเทพมหานครแล้ว จึงรับรองว่าต่อไปจะไปรายงานตัวตามกำหนด

ผู้ปกครองจำเลยแถลงว่า เป็นความจริงตามที่จำเลยแถลง และประสงค์จะรับตัวจำเลยกลับไปอยู่ด้วยตามเดิม

ศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่า เหตุที่จำเลยไม่ไปรายงานตัวตามกำหนด เนื่องจากจำเลยมีเหตุจำเป็นดังกล่าว ไม่ใช่เพราะจำเลยจงใจละเมิดเงื่อนไขคุ้มครองความปลอดภัยของศาล ศาลจึงได้ดักเตือนจำเลย โดยกำชับให้จำเลยต้องปฏิบัติตามคำสั่ง โดยเคร่งครัด หากมีเหตุขัดข้องต้องรีบแจ้งให้ศาลทราบ แล้วปล่อยตัวจำเลยไป โดยให้จำเลยปฏิบัติตามคำสั่งเดิมของศาลต่อไป ทั้งนี้ ตามป.อ. มาตรา ๕๗”

๓.๓ กรณีจำเลยปฏิเสธไม่ได้กระทำผิดเงื่อนไข

(๑) ในกรณีที่พนักงานคุมประพฤติรายงานว่าจำเลยไม่ไปรายงานตัวหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข

ตัวอย่างที่ ๑ กรณีจำเลยได้รับหมายเรียกแล้วไม่มาศาล ศาลออกหมายจับ

“นัดพิจารณากรณีจำเลยไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขคุ้มครองความปลอดภัย โจทก์มาศาล จำเลยและผู้ปกครองจำเลยไม่มาศาล

ปรากฏว่าจำเลยและผู้ปกครองจำเลยได้รับหมายเรียกและหมายนัดของศาลแล้วแต่ไม่มาศาล และไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้ศาลทราบ กรณีมีเหตุให้เชื่อว่าจำเลย ซัดจิ้น ไม่มาศาลตามหมายเรียก อาศัยอำนาจตาม ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๖๖ วรรคสอง จึงให้ออกหมายจับจำเลยมาเพื่อดำเนินการต่อไป”

ข้อสังเกต

ตามพ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๓๕ วรรคสอง กรณีที่เด็กหรือเยาวชนไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด ศาลมีอำนาจหมายเรียกเด็กหรือเยาวชน แต่ไม่มีอำนาจออกหมายจับ เหมือนกับกฎหมายฉบับเดิมแล้ว ดังนั้น หากเด็กหรือเยาวชนรับหมายเรียกแล้วไม่มา หรือไม่ได้รับหมายเรียกเพราะส่งไม่ได้ ศาลจะออกหมายจับโดยอาศัยมาตรา ๑๓๕ วรรคสอง มิได้

ตัวอย่างที่ ๒ กรณีส่งหมายเรียกทางไปรษณีย์แล้วส่งไม่ได้และศาลเห็นว่าจำเลยผิดเงื่อนไขคุ้มครองความปลอดภัย

“นัดพิจารณากรณีจำเลยไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขคุ้มครองความปลอดภัย โจทก์มาศาล จำเลยและผู้ปกครองจำเลยไม่มาศาล

ปรากฏว่าศาลได้ส่งหมายเรียกและหมายนัดให้จำเลยและผู้ปกครองจำเลย
ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ แต่ไปรษณีย์ยังไม่สามารถส่งหมายดังกล่าวได้ ระยะเวลาที่
ล่วงเลยมานานพอสมควรแล้ว

พิเคราะห์รายงานของพนักงานคุมประพฤติแล้ว เห็นว่า บัดนี้ได้ล่วงเลยระยะเวลา
การรอการลงโทษ ไปนานแล้ว การคุมความประพฤติไม่มีประโยชน์อีกต่อไป จึงให้ยุติการคุม
ประพฤติ”

ตัวอย่างที่ ๓ กรณีจำเลยไปรายงานตัวแต่ตรวจพบสารเสพติดและศาลได้ตัดเงื่อนไข
โดยไม่เอาตัวไว้ฝึกอบรม

“นัดพิจารณากรณีจำเลยผิดเงื่อนไขคุมความประพฤติวันนี้ โจทก์ จำเลยและผู้
ปกครองจำเลยมาศาล

ปรากฏตามรายงานของ พนักงานคุมประพฤติ ลงวันที่ .....เดือน .....พ.ศ. ....
ว่า ระหว่างคุมประพฤติ จำเลยไปรายงานตัวตามกำหนดแล้ว .....ครั้ง และตรวจพบสารเสพติดให้
โทษในปีสภาวะของจำเลย

จำเลยทราบรายงานดังกล่าวแล้ว ไม่ค้านและแถลงยอมรับว่าได้หวนกลับไปเสพยา
เสพติดจริง

ผู้ปกครองจำเลยแถลงว่าจะดูแลจำเลยให้เข้มงวดกว่านี้

โจทก์ จำเลย ไม่สืบพยาน

คดีเสร็จการพิจารณา รอฟังคำสั่งวันนี้”

คำสั่ง

พิเคราะห์รายงานของพนักงานคุมประพฤติแล้ว เห็นว่า ระหว่างคุมประพฤติ จำเลย
ไปรายงานตัว.....ครั้ง และตรวจพบสารยาเสพติดให้โทษในปีสภาวะ หลังจากนั้นจำเลยไม่ไป
รายงานตัวตามกำหนด แสดงว่าจำเลยประพฤติผิดเงื่อนไขคุมความประพฤติ แต่ไม่ร้ายแรงนัก
พฤติกรรมของจำเลยยังพอแก้ไขได้ จึงได้ว่ากล่าวตักเตือนและให้จำเลยปฏิบัติตามเงื่อนไขเดิม
ต่อไป โดยให้นับระยะเวลาการคุมความประพฤติใหม่นับตั้งแต่วันที่ ทั้งนี้ ตาม ป.อ. มาตรา ๕๗

(๒) กรณีจำเลยไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนดตาม พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ

มาตรา ๑๓๘

การพิจารณาเมื่อมีข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์เกี่ยวแก่การกำหนดเงื่อนไขเปลี่ยนแปลงไป ศาลมีอำนาจแก้ไขเพิ่มเติมหรือเพิกถอนเงื่อนไขข้อหนึ่งข้อใดหรือทุกข้อ หรือจะกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมก็ได้ (พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๓๘ วรรคท้าย)

การพิจารณากรณีจำเลยไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนดตาม พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๓๘ เมื่อศาลเรียกจำเลยมาตักเตือนแล้ว จำเลยไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเสี่ยง ศาลมีอำนาจส่งตัวเด็กหรือเยาวชนนั้นไปแก้ไขบำบัดฟื้นฟูในสถานที่ตามที่ศาลเห็นสมควรเป็นเวลาไม่เกิน ๑ ปี แต่ต้องไม่เกินกว่าจำเลยมีอายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์ (พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๓๙ วรรคสอง)

ตัวอย่างรายงานกระบวนการพิจารณาและคำสั่ง

“นัดพิจารณากรณีจำเลยไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขคุมความประพฤติวันนี้ โจทก์ จำเลย และผู้ปกครองจำเลยมาศาล

ปรากฏตามรายงานของพนักงานคุมประพฤติ ลงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .... ว่า หลังศาลได้เรียกจำเลยมาตักเตือนเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงของจำเลยแล้ว จำเลยยังไม่เชื่อฟังผู้ปกครอง กลับบ้านดึก คบเพื่อนที่เสพยาเสพติด ไม่ยอมไปเรียนหนังสือเหมือนเช่นเดิม จำเลยปฏิบัติผิดเงื่อนไขที่ศาลกำหนด

จำเลยทราบรายงานดังกล่าวแล้วไม่ค้าน

ผู้ปกครองจำเลยแถลงว่า ไม่สามารถอบรมดูแลจำเลยได้ ขอให้ศาลใช้ดุลพินิจคดีเสร็จการพิจารณา ให้รอฟังคำสั่งวันนี้”

คำสั่ง

ศาลพิจารณาคดีแล้ว เห็นว่า ระหว่างคุมความประพฤติจำเลยยังคงทำตัวเหมือนเดิม ไม่เชื่อฟังผู้ปกครอง กลับบ้านดึก คบเพื่อนที่มีความประพฤติไม่ดี ไม่ยอมเรียนหนังสือ ซึ่งศาลได้เคยกล่าวตักเตือนเกี่ยวกับพฤติกรรมดังกล่าวแล้ว จำเลยก็ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเสี่ยงดังกล่าว จึงเห็นควรส่งตัวจำเลยไปแก้ไขบำบัดฟื้นฟูในสถานที่ ..... เป็นเวลา ..... เดือน นับแต่วันนี้ ทั้งนี้ ตาม พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๓๙ วรรคสอง

ข้อสังเกต

กรณีผิดเงื่อนไขการคุมความประพฤติตาม พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๓๘ ศาลไม่สามารถเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาให้ส่งจำเลยไปฝึกอบรมเหมือนกับกรณีที่จำเลยผิดเงื่อนไขการคุมความประพฤติที่ศาลรอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษตาม ป.อ. มาตรา ๕๖ เนื่องจาก

กรณีตาม ป.อ. มาตรา ๕๖ มีโทษจำคุกที่ศาลสามารถเปลี่ยนโทษจำคุกไปส่งฝึกอบรมได้ตาม พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๔๒ (๑) แต่กรณีตามมาตรา ๑๓๘ ศาลพิพากษาปล่อยโดยไม่มีโทษจำคุก เช่น กรณีจำเลยไม่มีความผิดหรือจำเลยมีความผิดแต่ไม่ต้องรับโทษตาม ป.อ. มาตรา ๑๔ หรือกรณีที่ศาลเห็นว่าไม่สมควรพิพากษาลงโทษตาม ป.อ. มาตรา ๑๕

(๓) กรณีพนักงานคุมประพฤติรายงานเรื่องจำเลยไปกระทำความผิดในคดีใหม่ ตัวอย่างที่ ๑ รายงานกระบวนการพิจารณากรณีจำเลยปฏิเสธว่าไม่ได้กระทำความผิดในคดีใหม่ ศาลตรวจการพิจารณาคดีไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลคดีใหม่

“นัดพิจารณากรณีจำเลยผิดเงื่อนไขคุมความประพฤติวันนี้ โจทก์ จำเลย และผู้ปกครองจำเลยมาศาล

ปรากฏตามรายงานของพนักงานคุมประพฤติ ลงวันที่..... เดือน..... พ.ศ. .... ว่าระหว่างจำเลยถูกคุมความประพฤติ จำเลยได้ถูกเข้าพนักงานตำรวจสถานีตำรวจนครบาล..... จับกุมตัวในข้อหา.....

จำเลยแถลงว่าไม่ได้ไปกระทำความผิดตามรายงานดังกล่าวแต่อย่างใด

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า เมื่อจำเลยปฏิเสธว่าไม่ได้ไปกระทำความผิดในคดีใหม่ จึงเห็นควรให้งดการพิจารณาคดีนี้ไว้ก่อน เมื่อทราบผลคดีใหม่แล้วให้เจ้าหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติรีบรายงานศาลทราบโดยด่วน

นัดพร้อมคู่ความวันที่..... ”

ตัวอย่างที่ ๒ รายงานกระบวนการพิจารณากรณีจำเลยรับว่าถูกจับกุมคดีใหม่และกระทำความผิดจริงในคดีใหม่ ศาลสั่งให้ยุติการคุมความประพฤติ

“นัดพิจารณากรณีจำเลยผิดเงื่อนไขคุมความประพฤติวันนี้ โจทก์ จำเลย และผู้ปกครองจำเลยมาศาล

ปรากฏตามรายงานของพนักงานคุมประพฤติ ลงวันที่..... เดือน..... พ.ศ. .... ว่า ระหว่างจำเลยถูกคุมความประพฤติ จำเลยได้ถูกเข้าพนักงานตำรวจสถานีตำรวจนครบาล..... จับกุมตัวในข้อหา.....

จำเลยทราบรายงานดังกล่าวแล้วไม่ค้านและแถลงว่าคดีดังกล่าวได้ถูกศาลจังหวัด..... พิพากษาลงโทษจำคุก..... ปี ตามคดีอาญาหมายเลขแดงที่ .....

ผู้ปกครองจำเลยแถลงว่า.....

โจทก์ จำเลย ไม่สืบพยาน
คดีเสร็จการพิจารณา รอฟังคำสั่งวันนี้ "

คำสั่ง

ศาลพิเคราะห์รายงานของของพนักงานคุมประพฤติแล้ว เห็นว่า ระหว่างคุม
ความประพฤติจำเลยได้กระทำผิดคดีใหม่อีก และถูกศาลจังหวัด..... ลงโทษจำคุกตาม
คดีอาญาหมายเลขแดงที่..... ขณะนี้อยู่ระหว่างรับโทษจำคุกที่เรือนจำ..... จึงให้
ยุติการคุมความประพฤตินับตั้งแต่วันที่

แจ้งคำสั่งให้พนักงานคุมประพฤติทราบ

ตัวอย่างที่ ๓ รายงานกระบวนพิจารณากรณีกระทำผิดคดีใหม่ พบสารเสพติด
ติดและคดีหลังอยู่ระหว่างการสอบสวนหรือพิจารณา ศาลให้รอฟังผลคดีใหม่

"นัดพิจารณากรณีจำเลยไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขคุมความประพฤติ โจทก์ จำเลย
และผู้ปกครองจำเลยมาศาล

ปรากฏตามรายงานของพนักงานคุมประพฤติ ลงวันที่..... เดือน..... พ.ศ....
ว่า ระหว่างคุมความประพฤติได้ตรวจพบสารเสพติดในปัสสาวะจำเลย และจำเลยถูกสถานีตำรวจ
นครบาล..... จับกุม เมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

จำเลยทราบรายงานดังกล่าวแล้วไม่คัดค้านและแถลงว่า ขอให้เลื่อนการพิจารณาคดีนี้
ไปก่อนเพื่อรอฟังผลคดีใหม่ คดีใหม่อยู่ระหว่างการสอบสวน ในชั้นนี้ขอเลื่อนไปวันที่.....
เดือน..... พ.ศ.....

พิเคราะห์แล้ว อนุญาตให้เลื่อนไปนัดพิจารณาคดีนี้วันที่..... เดือน.....
พ.ศ..... เวลา.....

เบิกจำเลยมาในวันนัด"

๓.๔ กรณีจำเลยไปกระทำความผิดขึ้นใหม่อีกแบ่งออกได้เป็น ๒ กรณี คือ

(๑) ในขณะที่จำเลยยังเป็นเยาวชน

กรณีจำเลยไปกระทำความผิดขึ้นใหม่ในขณะที่ยังเป็นเยาวชนและศาลเยาวชน

และครอบครัวในคดีใหม่ลงโทษจำคุก แล้วเปลี่ยนโทษจำคุกเป็นส่งตัวไปฝึกอบรม ศาลเดิมมีอำนาจกำหนดโทษจำคุกที่รอกการกำหนดโทษไว้ แล้วเปลี่ยนโทษจำคุกเป็นส่งตัวจำเลยไปฝึกอบรม

ตัวอย่างรายงานกระบวนการพิจารณา

“นัดพิจารณากรณีจำเลยผิดเงื่อนไขคุมความประพฤติวันนี้ โจทก์ จำเลย และผู้ปกครองจำเลยมาศาล

ปรากฏตามรายงานของพนักงานคุมประพฤติ ลงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ... ว่าศาลได้รอกการกำหนดโทษให้แก่จำเลยและกำหนดเงื่อนไขคุมความประพฤติจำเลยไว้ แต่ในระหว่างจำเลยถูกคุมความประพฤติ จำเลยได้ไปกระทำผิดฐานชิงทรัพย์ และศาลมีคำพิพากษาให้จำคุก แต่ให้เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นส่งตัวจำเลยไปฝึกอบรมยัง ศูนย์ฝึกและอบรมมีกำหนด ..... ปี ปรากฏตามคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ..... ของศาล...

จำเลยทราบรายงานดังกล่าวแล้วไม่ค้าน

ผู้ปกครองจำเลยแถลงว่า หลังจากที่ศาลปล่อยตัวจำเลยในคดีนี้ โดยรอกการกำหนดโทษไว้ จำเลยไม่พยายามกลับตัวเป็นคนดีและไปกระทำผิดคดีใหม่อีกจนศาล...พิพากษาจำคุกจำเลยและเปลี่ยนโทษเป็นส่งตัวจำเลยไปฝึกอบรม จึงแล้วแต่ศาลจะพิจารณาตามที่เห็นสมควร

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ระหว่างคุมความประพฤติจำเลยได้ไปกระทำความผิดคดีใหม่ขึ้นอีก แสดงว่าจำเลยไม่พยายามกลับตัวเป็นคนดีแต่อย่างใด จึงเห็นควรแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาโดยไม่รอกการกำหนดโทษและคุมความประพฤติจำเลยอีก แต่ให้ลงโทษจำเลยตาม.....ลดมาตราส่วนโทษให้จำเลยกึ่งหนึ่งตาม ป.อ. มาตรา ๗๕ เป็นจำคุกจำเลยมีกำหนด.....เดือน จำเลยให้รับสารภาพมีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตาม ป.อ. มาตรา ๗๘ คงจำคุกจำเลยมีกำหนด.....เดือน ให้เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นการส่งตัวจำเลยไปฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรมฯ มีกำหนด.....เดือน เพื่อขัดเกลานิสัยความประพฤติจำเลยให้ดีขึ้นและให้จำเลยได้มีโอกาสฝึกหัดวิชาชีพเพื่อเป็นประโยชน์แก่จำเลยต่อไปในอนาคต ทั้งนี้ ตาม ป.อ. มาตรา ๕๗ และพระราชบัญญัติศาลเยาวชนฯ มาตรา ๑๔๒ (๑)”

ข้อสังเกต

ก. กรณีศาลในคดีใหม่จะเปลี่ยนโทษจำคุกเป็นส่งฝึกอบรม จะนำโทษจำคุกที่รอกการลงโทษไว้ในคดีเดิมมาบวกโทษไม่ได้

ข. กรณีศาลในคดีใหม่จะลงโทษจำคุกจำเลย ก็ให้คำนวณการทำนองเดียวกับ ๓. ๓ (๒)

(๒) ในขณะที่พ้นเกณฑ์เยาวชนแล้ว

กรณีจำเลยไปกระทำความผิดในคดีใหม่ในขณะที่พ้นเกณฑ์เยาวชนแล้ว ศาลในคดีใหม่ลงโทษจำคุกโดยไม่นำโทษที่รอการลงโทษไว้ในคดีเดิมไปบวก เช่นนี้ ศาลในคดีเดิมอาจใช้ดุลพินิจลงโทษจำคุกที่รอการลงโทษไว้ตาม ป.อ. มาตรา ๕๗ หรือสั่งยุติการคุมประพฤติ

ตัวอย่างรายงานกระบวนการพิจารณากรณีจำคุกตามคำพิพากษา

“นัดพิจารณากรณีจำเลยผิดเงื่อนไขคุมความประพฤติวันนี้ โจทก์ จำเลย และผู้ปกครองจำเลยมาศาล

ปรากฏตามรายงานของพนักงานคุมประพฤติ ลงวันที่ ...เดือน.....พ.ศ. ....ว่า คดีนี้ศาลรอการลงโทษจำเลยและกำหนดเงื่อนไขคุมความประพฤติจำเลยไว้ ระหว่างจำเลยถูกคุมความประพฤติ จำเลยได้ไปกระทำความผิดฐานวิ่งราวทรัพย์ ในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ .....ของศาลอาญา ศาลพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยมีกำหนด ๒ ปี

จำเลยทราบรายงานดังกล่าวแล้วไม่ค้าน

ผู้ปกครองจำเลยแถลงว่า หลังจากที่ศาลปล่อยตัวจำเลยในคดีนี้ โดยรอการลงโทษไว้ จำเลยไม่พยายามกลับตัวเป็นคนดีและไปกระทำความผิดเป็นคดีใหม่อีกจนศาลอาญาพิพากษาจำคุกจำเลย จึงแล้วแต่ศาลจะพิจารณาตามที่เห็นสมควร

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ระหว่างคุมความประพฤติของจำเลยได้ไปกระทำความผิดใหม่ แต่ศาลไม่ได้นำโทษจำคุกจำเลยในคดีนี้ไปบวกโทษ จึงเห็นควรแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาโดยให้จำคุกจำเลยตามคำพิพากษามีกำหนด ๑ ปี เห็นควรให้ยุติการคุมความประพฤติ

แจ้งคำสั่งให้พนักงานคุมประพฤติทราบ”

ตัวอย่างรายงานกระบวนการพิจารณากรณียุติการคุมความประพฤติ

“นัดพิจารณากรณีจำเลยผิดเงื่อนไขคุมความประพฤติวันนี้.....ฯลฯ

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ระหว่างคุมความประพฤติ จำเลยไปกระทำความผิดเป็นคดีใหม่และศาลในคดีนั้นได้ลงโทษจำคุกจำเลยแล้ว การคุมความประพฤติในคดีนี้จึงไม่เป็นประโยชน์แก่จำเลยอีกต่อไป เห็นควรให้ยุติการคุมความประพฤติ

แจ้งคำสั่งให้พนักงานคุมความประพฤติทราบ”

ส่วนที่ ๕

การพิจารณากรณีจำเลยหลบหนี

ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนถูกส่งตัวไปควบคุมเพื่อฝึกอบรมตามคำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลหลบหนีไปจากการควบคุมแล้วจับตัวมาได้ ศาลมีอำนาจสั่งให้เพิ่มเวลาฝึกอบรมขึ้นตามที่เห็นสมควรแทนการลงโทษอาญาก็ได้ แต่ไม่เกินกว่าที่เด็กหรือเยาวชนนั้นมีอายุ ๒๔ ปีบริบูรณ์ ตาม พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๘๕ วรรคสอง

ตัวอย่างรายงานกระบวนการพิจารณาและคำสั่ง

ตัวอย่างที่ ๑ ผู้ปกครองนำจำเลยมาส่งให้แก่ศูนย์ฝึกและอบรมฯ

“นัดพิจารณากรณีจำเลยหลบหนีวันนี้ โจทก์ จำเลย และผู้ปกครองจำเลยมาศาล

ปรากฏตามรายงาน ศูนย์ฝึกและอบรมฯ ฉบับแรกลงวันที่.....เดือน.....

พ.ศ.....ว่า เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....จำเลยกับพวก ๕ คน ได้หลบหนีไปจาก ศูนย์ฝึกและอบรมฯ โดยใช้วิธีปีนกำแพงหนีไป และปรากฏตามรายงานฉบับที่ ๒ ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ว่า หลังจากทีจำเลยหลบหนีไปจาก ศูนย์ฝึกและอบรมฯ ได้ ๓ วัน ผู้ปกครองจำเลยได้พาจำเลยมามอบตัวกับทาง ศูนย์ฝึกและอบรมฯ รายละเอียดตามรายงานทั้งสองฉบับ

จำเลยทราบรายงานดังกล่าวแล้ว ไม่ค้านและแถลงว่า เหตุที่หลบหนีไปจากศูนย์ฝึกและอบรมฯ เนื่องจากเพื่อนชักชวนประกอบกับจำเลยคิดถึงบ้านและผู้ปกครองมาก จำเลยจึงหลบหนีไปโดยตั้งใจว่าจะกลับไปหาผู้ปกครองสักระยะหนึ่งแล้วจะกลับมามอบตัวแก่ศูนย์ฝึกและอบรมฯ เอง ขณะนี้จำเลยรู้สึกสำนึกตนแล้ว ต่อไปจะไม่กระทำเช่นนั้นอีก

ผู้ปกครองจำเลยแถลงว่า หลังจากทีจำเลยหลบหนีไปจาก ศูนย์ฝึกและอบรมฯ แล้ว จำเลยก็กลับไปที่บ้าน ผู้ปกครองจำเลยได้ว่ากล่าวตักเตือนจำเลยแล้วว่าไม่ควรกระทำเช่นนี้ แต่จำเลยบอกว่าหลบหนีมาเพียงชั่วคราวอีก ๒ ถึง ๓ วันก็จะให้ผู้ปกครองจำเลยพาไปมอบตัวกับทางศูนย์ฝึกและอบรมฯ ตามที่จำเลยแถลงไว้จริง

คดีเสร็จการพิจารณา ให้รอฟังคำสั่งวันนี้”

คำสั่ง

ศาลพิเคราะห์รายงานศูนย์ฝึกและอบรมฯ ประกอบคำแถลงของจำเลยและผู้ปกครองแล้ว เห็นว่า ระหว่างจำเลยถูกควบคุมตัวเพื่อฝึกอบรมตามคำพิพากษาของศาล จำเลยได้หลบหนีไปจาก ศูนย์ฝึกและอบรมฯ แม้จำเลยจะอ้างเหตุติดถึงบ้านก็ตาม แต่ก็ไม่ควรกระทำเนื่องจากจะเป็น ตัวอย่างที่ไม่ดีแก่จำเลยอื่น แต่เห็นว่าหลังจากที่จำเลยหลบหนีไปจากศูนย์ฝึกและอบรมฯ แล้ว จำเลยก็กลับไปที่บ้าน โดยไม่ได้ไปก่อเหตุร้ายใด ๆ ขึ้นอีก หลังจากนั้น ๓ วัน ก็มามอบตัวกับทาง ศูนย์ฝึกและอบรมฯ เอง ซึ่งนับว่าจำเลยรู้สึกผิดชอบถึงสิ่งที่กระทำไปและรู้สึกสำนึกตนตามที่ จำเลยแถลงต่อศาล จึงให้เพิ่มกำหนดเวลาฝึกอบรมจำเลยขึ้นเพียง ๑๐ วัน ทั้งนี้ ตาม พ.ร.บ. ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๘๕ วรรคสอง

ตัวอย่างที่ ๒ เจ้าพนักงานตำรวจจับกุมจำเลยได้ในคดีอื่น

“นัดพิจารณากรณีจำเลยหลบหนีวันนี้ โจทก์ จำเลย และผู้ปกครองจำเลยมาศาล

ปรากฏตามรายงาน ศูนย์ฝึกและอบรมฯ ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ว่า เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....นาฬิกา จำเลยกับพวกสิบคนได้ หลบหนีไปจาก ศูนย์ฝึกและอบรมฯ ต่อมาวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ จับกุมตัวจำเลยได้ในคดีอื่น เนื่องจากจำเลยไปลักทรัพย์ของผู้อื่น รายละเอียดปรากฏตามรายงาน

จำเลยทราบรายงานดังกล่าวแล้วไม่ค้าน

ผู้ปกครองจำเลยแถลงว่า ไม่ทราบเรื่องที่จำเลยหลบหนีไปจากศูนย์ฝึกและอบรมฯ เนื่องจากจำเลยไม่ได้กลับไปที่บ้านผู้ปกครองจำเลยเพิ่งทราบเรื่องในวันนี้เอง และรู้สึกเสียใจที่ จำเลยกระทำเช่นนี้ จึงสุดแต่ศาลจะพิจารณาเห็นสมควร

คดีเสร็จการพิจารณา ให้รอฟังคำสั่งวันนี้”

คำสั่ง

ศาลพิเคราะห์รายงานศูนย์ฝึกและอบรมฯ แล้วเห็นว่า ระหว่างจำเลยถูกควบคุมตัว เพื่อฝึกอบรมตามคำพิพากษาของศาล จำเลยได้หลบหนีไปจากศูนย์ฝึกและอบรมฯ หลังจากนั้นจำเลย ก็ไปกระทำความผิดขึ้นอีก แสดงว่าจำเลยไม่พยายามรับการฝึกอบรมตามคำพิพากษาของศาล และไม่พยายามกลับตัวเป็นคนดีแต่อย่างใด ดังนั้นเพื่อไม่ให้เป็นอย่างที่ไม่ดีแก่ผู้อื่น จึงให้เพิ่ม กำหนดเวลาฝึกอบรมจำเลยขึ้นอีก ๓ เดือน ตาม พ.ร.บ.ศาลเยาวชนฯ มาตรา ๘๕ วรรคสอง